

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 5.12.2006
COM(2006) 762 τελικό

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΥΓΚΛΙΣΗΣ ΤΟΥ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2006

(εκπονήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 122 παράγραφος 2 της συνθήκης)

{SEC(2006) 1570}

1. ΣΚΟΠΟΣ ΤΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 122 παράγραφος 2 της συνθήκης, η Επιτροπή και η ΕΚΤ υποβάλλουν έκθεση στο Συμβούλιο, τουλάχιστον μία φορά κάθε δύο χρόνια, ή όταν αυτό ζητηθεί από κράτος μέλος με παρέκκλιση, σχετικά με την πρόοδο που σημειώθηκε στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων των κρατών μελών όσον αφορά την επίτευξη της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης.

Οι τελευταίες τακτικές εκθέσεις σύγκλισης της Επιτροπής και της ΕΚΤ, που εγκρίθηκαν τον Οκτώβριο του 2004, κάλυπταν τα 10 κράτη μέλη που είχαν προσχωρήσει στην ΕΕ τον Μάιο του 2004 και τη Σουηδία.¹ Μετά από αίτημα των αντίστοιχων εθνικών αρχών, η πρόοδος της Λιθουανίας και της Σλοβενίας αξιολογήθηκε σε εκθέσεις σύγκλισης που εκδόθηκαν τον Μάιο του 2006.² Η παρούσα έκθεση καλύπτει τα άλλα εννέα κράτη μέλη με παρέκκλιση: την Τσεχική Δημοκρατία, την Εσθονία, την Κύπρο, τη Λετονία, την Ουγγαρία, τη Μάλτα, την Πολωνία, τη Σλοβακία και τη Σουηδία.³ Μία λεπτομερέστερη αξιολόγηση της σύγκλισης των χωρών αυτών παρέχεται στο τεχνικό παράρτημα της παρούσας έκθεσης {SEC(2006) 1570}.

Το περιεχόμενο των εκθέσεων που συντάσσονται από την Επιτροπή και την ΕΚΤ διέπεται από το άρθρο 121 παράγραφος 1 της συνθήκης, το οποίο προβλέπει ότι οι εκθέσεις αυτές περιλαμβάνουν εξέταση της συμβατότητας της εθνικής νομοθεσίας με τα άρθρα 108 και 109 της συνθήκης καθώς και με το καταστατικό του ΕΣΚΤ και της ΕΚΤ. Οι εκθέσεις αυτές πρέπει να εξετάζουν εάν έχει επιτευχθεί υψηλός βαθμός διατηρήσιμης σύγκλισης στα σχετικά κράτη μέλη με γνώμονα την επίτευξη των κριτηρίων σύγκλισης (σταθερότητα τιμών, δημοσιονομική κατάσταση της χώρας, σταθερότητα συναλλαγματικής ισοτιμίας, μακροπρόθεσμα επιτόκια) και να λαμβάνουν υπόψη διάφορους άλλους παράγοντες που αναφέρονται στο τελευταίο εδάφιο του άρθρου 121 παράγραφος 1. Τα τέσσερα κριτήρια σύγκλισης αναπτύσσονται περαιτέρω σε πρωτόκολλο που προσαρτάται στη συνθήκη (πρωτόκολλο 21 για τα κριτήρια σύγκλισης).

Η εξέταση της συμβατότητας της *εθνικής νομοθεσίας*, συμπεριλαμβανομένων των καταστατικών των εθνικών τραπεζών, με τα άρθρα 108 και 109 συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ απαιτεί αξιολόγηση της συμμόρφωσης με την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα (άρθρο 101 της συνθήκης ΕΚ), την απαγόρευση της προνομιακής πρόσβασης (άρθρο 102 της συνθήκης ΕΚ), τη συνεκτικότητα με τους στόχους του ΕΣΚΤ (άρθρο 105 παράγραφος 1 της συνθήκης ΕΚ), την ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας (άρθρο 108 της συνθήκης

¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έκθεση σύγκλισης 2004, COM(2004) 690 τελικό, 20 Οκτωβρίου 2004· και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, έκθεση σύγκλισης 2004, Οκτώβριος 2004.

² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έκθεση σύγκλισης 2006 για τη Λιθουανία, COM(2006) 223 τελικό, 16 Μαΐου 2006· Ευρωπαϊκή Επιτροπή, έκθεση σύγκλισης 2006 για τη Σλοβενία, COM(2006) 224 τελικό, 16 Μαΐου 2006· και Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, έκθεση σύγκλισης Μαΐου 2006, Μάιος 2006.

³ Η Δανία και το Ηνωμένο Βασίλειο διαπραγματεύθηκαν ρυθμίσεις που προβλέπουν την εξαίρεσή τους πριν την υιοθέτηση της συνθήκης του Μάαστριχτ και δεν συμμετέχουν στο τρίτο στάδιο της ΟΝΕ. Μέχρις ότου αυτά τα κράτη μέλη δηλώσουν ότι επιθυμούν να συμμετέχουν στο τρίτο στάδιο και να υιοθετήσουν το ενιαίο νόμισμα, δεν υπόκεινται σε αξιολόγηση του Συμβουλίου για το κατά πόσον πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις για την υιοθέτηση του ευρώ.

ΕΚ) και την ενσωμάτωση των εθνικών κεντρικών τραπεζών στο ΕΣΚΤ (διάφορα άρθρα της συνθήκης ΕΚ και άρθρα του καταστατικού του ΕΣΚΤ).

Το **κριτήριο της σταθερότητας των τιμών** ορίζεται στην πρώτη περίπτωση του άρθρου 121 παράγραφος 1 της συνθήκης: η “επίτευξη υψηλού βαθμού σταθερότητας των τιμών [...] καταδεικνύεται από ένα ποσοστό πληθωρισμού που προσεγγίζει το αντίστοιχο ποσοστό των τριών, το πολύ, κρατών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών”.

Το άρθρο 1 του πρωτοκόλλου για τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει περαιτέρω ότι “το κριτήριο για τη σταθερότητα των τιμών [...] σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει σταθερές επιδόσεις στο θέμα των τιμών και μέσο ποσοστό πληθωρισμού, καταγεγραμμένο επί ένα έτος πριν από τον έλεγχο, που δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών, το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας των τιμών, περισσότερο από 1,5 εκατοστιαία μονάδα. Για τους σκοπούς του κριτηρίου σταθερότητας των τιμών, ο πληθωρισμός μετράται βάσει του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή σε συγκρίσιμη βάση, λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές στους εθνικούς ορισμούς”. Η απαίτηση της διατηρησιμότητας σημαίνει ότι ικανοποιητικές επιδόσεις ως προς τον πληθωρισμό θα πρέπει ουσιαστικά να οφείλονται στην κατάλληλη εξέλιξη του κόστους των εισροών και άλλων παραγόντων που επηρεάζουν την εξέλιξη των τιμών κατά διαρθρωτικό τρόπο, και όχι να αντανakλούν την επιρροή προσωρινών παραγόντων. Συνεπώς, η εξέταση της σύγκλισης περιλαμβάνει την αξιολόγηση των διαρθρωτικών παραγόντων που επηρεάζουν τον πληθωρισμό και των μεσοπρόθεσμων προοπτικών. Εξετάζεται επίσης κατά πόσο η χώρα είναι πιθανό να επιτύχει την οριζόμενη τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες.

Η τιμή αναφοράς του πληθωρισμού υπολογίστηκε σε 2,8 % τον Οκτώβριο του 2006⁴, και τα κράτη μέλη με τις καλύτερες επιδόσεις ήταν η Πολωνία, η Φινλανδία και η Σουηδία.

Η συνθήκη αναφέρεται στο **κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας** στην τρίτη περίπτωση του άρθρου 121 ως “την τήρηση των κανονικών περιθωρίων διακύμανσης που προβλέπονται από το μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος επί δύο τουλάχιστον χρόνια, χωρίς υποτίμηση έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους”.

Το άρθρο 3 του πρωτοκόλλου σχετικά τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει ότι: “Το κριτήριο συμμετοχής στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος (...) σημαίνει ότι ένα κράτος μέλος έχει τηρήσει τα κανονικά περιθώρια διακύμανσης που προβλέπει ο μηχανισμός συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος χωρίς σοβαρή ένταση κατά τα δύο τουλάχιστον τελευταία έτη πριν από την εξέταση. Ειδικότερα, το κράτος μέλος δεν πρέπει να έχει υποτιμήσει την κεντρική διμερή ισοτιμία του νομίσματός του έναντι του νομίσματος οποιουδήποτε άλλου κράτους μέλους με δική του πρωτοβουλία μέσα στο ίδιο χρονικό διάστημα”.

⁴

Η τελευταία ημερομηνία που χρησιμοποιήθηκε για την έκθεση αυτή ήταν η 17^η Νοεμβρίου 2006.

Η σχετική διετής περίοδος για την αξιολόγηση της σταθερότητας της συναλλαγματικής ισοτιμίας στην παρούσα έκθεση καλύπτει το διάστημα από το Νοέμβριο του 2004 έως τον Οκτώβριο του 2006.

Το κριτήριο σύγκλισης σχετικά με την *δημοσιονομική κατάσταση της κυβέρνησης* προσδιορίζεται στη δεύτερη περίπτωση του άρθρου 121 παράγραφος 1 της συνθήκης ως “η σταθερότητα των δημοσίων οικονομικών· αυτό καταδεικνύεται από την επίτευξη δημοσιονομικής κατάστασης χωρίς υπερβολικό δημοσιονομικό έλλειμμα κατά την έννοια του άρθρου 104 παράγραφος 6”. Επιπλέον, το άρθρο 2 του πρωτοκόλλου για τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει ότι “κατά τη στιγμή της εξέτασης δεν έχει ληφθεί απόφαση του Συμβουλίου για το κράτος μέλος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 104 παράγραφος 6 της συνθήκης, όσον αφορά την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος”.

Η τέταρτη περίπτωση του άρθρου 121 παράγραφος 1 της συνθήκης προβλέπει ότι η “διάρκεια της σύγκλισης που θα έχει επιτευχθεί από το κράτος μέλος και της συμμετοχής του στο μηχανισμό συναλλαγματικών ισοτιμιών του Ευρωπαϊκού Νομισματικού Συστήματος, [αντανακλάται] στα επίπεδα των **μακροπρόθεσμων επιτοκίων**”. Το άρθρο 4 του πρωτοκόλλου για τα κριτήρια σύγκλισης ορίζει περαιτέρω ότι “το κριτήριο σύγκλισης των επιτοκίων (...) σημαίνει ότι, το υπό παρατήρηση κράτος μέλος, επί διάστημα ενός έτους πριν από την εξέταση, έχει μέσο ονομαστικό μακροπρόθεσμο επιτόκιο το οποίο δεν υπερβαίνει εκείνο των τριών το πολύ, κρατών μελών με τις καλύτερες επιδόσεις από άποψη σταθερότητας τιμών, περισσότερο από 2 εκατοστιαίες μονάδες. Τα επιτόκια υπολογίζονται βάσει μακροπρόθεσμων ομολόγων του δημοσίου ή συγκρίσιμων χρεογράφων λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορές των εθνικών ορισμών”.

Η τιμή του επιτοκίου αναφοράς υπολογίστηκε σε 6,2 % τον Οκτώβριο του 2006.

Το άρθρο 121 της συνθήκης απαιτεί επίσης την εξέταση και άλλων παραγόντων που συνδέονται με την οικονομική ολοκλήρωση και τη σύγκλιση. Οι πρόσθετοι αυτοί παράγοντες περιλαμβάνουν την ολοκλήρωση της χρηματοπιστωτικής αγοράς και της αγοράς προϊόντων, την κατάσταση και την εξέλιξη των ισοζυγίων των τρεχουσών συναλλαγών και την εξέταση των εξελίξεων του κατά μονάδα κόστους εργασίας και άλλων δεικτών τιμών. Οι τελευταίοι αυτοί παράγοντες καλύπτονται στην εξέταση της σταθερότητας των τιμών.

2. ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΝΑ ΚΡΑΤΟΣ ΜΕΛΟΣ

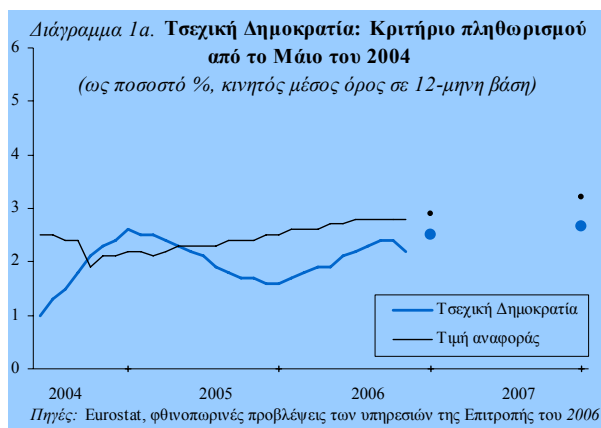
2.1. Η Τσεχική Δημοκρατία

Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Τσεχική Δημοκρατία πληρούσε δύο κριτήρια σύγκλισης (της σταθερότητας των τιμών και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων). Η αξιολόγηση της νομοθετικής σύγκλισης κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η τσεχική νομοθεσία δεν ήταν πλήρως συμβιβάσιμη με το άρθρο 109 της συνθήκης και του καταστατικού του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Ο νόμος για την εθνική τράπεζα της Τσεχίας τροποποιήθηκε αρκετές φορές κατά τα πρόσφατα έτη, και ιδίως το 2005 και 2006. Ωστόσο, δεν επιλύθηκαν τα προβλήματα συμβατότητας και που είχαν επισημανθεί στην έκθεση σύγκλιση της Επιτροπής του 2004.

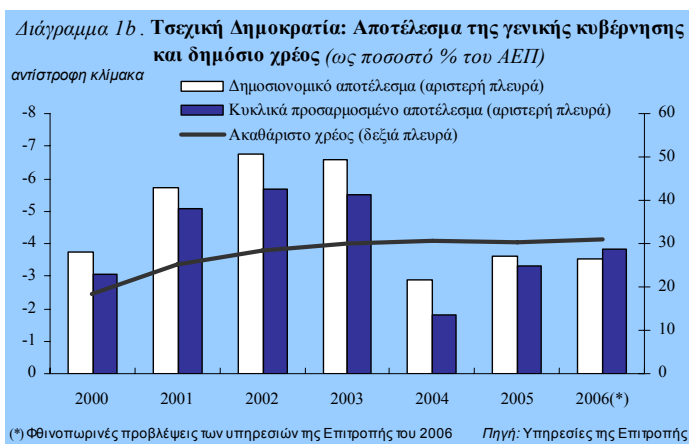
Όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας της χώρας στο ΕΣΚΤ κατά την υιοθέτηση του ευρώ, η νομοθεσία της Τσεχικής Δημοκρατίας, και ιδίως ο νόμος για την εθνική τράπεζα της Τσεχίας, δεν συμβιβάζεται πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης και με το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Ο ετήσιος πληθωρισμός, όπως μετρείται με τον ΕνΔΤΚ, ήταν χαμηλότερος από 3,5% από τις αρχές του 2002, και ο μέσος όρος κατά την περίοδο 1999-2005 διαμορφώθηκε σε 2,3%. Οι διαρθρωτικές πληθωριστικές πιέσεις φαίνεται να έχουν τεθεί υπό έλεγχο κατά τα τελευταία έτη. Η κλιμάκωση των μισθών συγκρατήθηκε λόγω της χαλάρωσης που επικράτησε στην

αγορά εργασίας, παρόλο που οι κυκλικές συνθήκες παρουσίασαν σταδιακή βελτίωση κατά τη διάρκεια της περιόδου 2003-2005. Η αύξηση των τιμών εισαγωγών περιορίστηκε σε μεγάλο βαθμό λόγω της τάσης ανατίμησης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κορώνας σε ονομαστικές σταθμισμένες συναλλαγματικές ισοτιμίες. Ωστόσο, το ποσοστό πληθωρισμού της Τσεχίας παρουσίασε κάποια μεταβλητότητα λόγω των επιδράσεων των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών, των αποτελεσμάτων της προσχώρησης στην ΕΕ και των αυξομειώσεων στις τιμές των τροφίμων και των εισαγωγών. Για το 2007-2008, αναμένεται μια μικρή αύξηση του πληθωρισμού, λόγω της βελτίωσης των κυκλικών συνθηκών και της προγραμματισμένης αύξησης των ειδικών φόρων κατανάλωσης και των ρυθμιζόμενων τιμών. Η εξέλιξη του πληθωρισμού σε μεσοπρόθεσμη βάση θα εξαρτηθεί επίσης από την εξέλιξη των συναλλαγματικών ισοτιμιών, λαμβάνοντας υπόψη ότι η οικονομία της Τσεχίας είναι πολύ ανοικτή, καθώς και από τον προσανατολισμό της δημοσιονομικής πολιτικής. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Τσεχικής Δημοκρατίας διαμορφώθηκε σε επίπεδα ίσα ή χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς από τον Απρίλιο του 2005. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στην Τσεχική Δημοκρατία κατά τη διάρκεια του τελευταίου δωδεκαμήνου ως τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 2,2% δηλαδή κατώτερο από την τιμή αναφοράς του 2,8%, και είναι πιθανό να διατηρηθεί χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς και τους προσεχείς μήνες. Η Τσεχική Δημοκρατία ικανοποιεί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η Τσεχική Δημοκρατία υπόκειται επί του παρόντος σε απόφαση του Συμβουλίου για την ύπαρξη

υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2004).⁵ Το Συμβούλιο συνέστησε στην Τσεχική Δημοκρατία να μειώσει το έλλειμμα σε ποσοστό χαμηλότερο του 3 % του ΑΕΠ μέχρι το 2008 κατά τρόπο αξιόπιστο και διατηρήσιμο. Η διεύρυνση του δημοσιονομικού ελλείμματος μετά το 2000 ήταν σε μεγάλο βαθμό αποτέλεσμα εφάπαξ μέτρων που συνδέονταν με τη μετάβαση, και ιδίως την αναδιάρθρωση του τομέα των επιχειρήσεων και των τραπεζών, και την αύξηση των κοινωνικών δαπανών. Η αισθητή μείωση του ελλείμματος το 2004, σε 2,9% του ΑΕΠ, αποδίδεται κατά κύριο λόγο στην ανάκαμψη της οικονομικής ανάπτυξης και στη δυνατότητα που δόθηκε στις διοικητικές υπηρεσίες να μεταφέρουν μη δαπανηθέντα κονδύλια. Οι οικονομικές συνθήκες συνέβαλαν στη δημοσιονομική εξυγίανση κατά τα πρόσφατα έτη· ωστόσο, η ισχυρή ανάπτυξη δεν αξιοποιήθηκε πλήρως για την επιτάχυνση του ρυθμού της δημοσιονομικής προσαρμογής. Ενώ ο δείκτης χρέους του δημοσίου αυξήθηκε αισθητά σε σύγκριση με το 2000, διατηρείται σε σχετικά χαμηλό επίπεδο φθάνοντας σε περίπου 30% του ΑΕΠ. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε 3,6% του ΑΕΠ του 2005, και το δημόσιο χρέος ήταν 30,4% του ΑΕΠ⁶. Η Τσεχική Δημοκρατία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Η τσεχική κορώνα δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Από το 1998, η Τσεχική Δημοκρατία εφαρμόζει ένα σύστημα στο πλαίσιο του οποίου θέτει ένα ρητό στόχο σχετικά με τον πληθωρισμό σε συνδυασμό με ένα καθεστώς κυμαινόμενων συναλλαγματικών ισοτιμιών. Η τσεχική κορώνα παρουσίασε μία παρατεταμένη περίοδο ονομαστικής ανατίμησης από τα τέλη της δεκαετίας του 1990 με μια διακοπή από τα μέσα του 2002 ως την άνοιξη του 2004. Κατά τη διάρκεια της διετίας πριν την παρούσα αξιολόγηση, δηλαδή από το Νοέμβριο του 2004 έως τον Οκτώβριο του 2006, η κορώνα ανατιμήθηκε έναντι του ευρώ κατά περίπου 10%. Η Τσεχική Δημοκρατία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο της Τσεχικής Δημοκρατίας το δωδεκάμηνο μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 3,8 %, δηλαδή χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια της Τσεχικής Δημοκρατίας ήταν χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς της ΕΕ ήδη με την προσχώρηση της χώρας στην ΕΕ. Από τις αρχές του 2005, η απόδοση των τσεχικών κρατικών ομολόγων αντιστοιχούσε σε μεγάλο βαθμό με εκείνη της ζώνης του ευρώ, με αποκλίσεις που δεν υπερέβαιναν τις 35 μονάδες βάσης. Μετά από μία περίοδο συγκρατημένης θετικής διαφοράς το 2005, η απόκλιση διαμορφώθηκε σε ελαφρώς αρνητικά επίπεδα κατά το πρώτο εξάμηνο του 2006. Η Τσεχική Δημοκρατία ικανοποιεί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η τσεχική οικονομία παρουσιάζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με την ΕΕ. Ειδικότερα, υπάρχουν εκτεταμένες σχέσεις στον τομέα του εμπορίου και των άμεσων ξένων επενδύσεων με τα άλλα κράτη μέλη και η ολοκλήρωση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα με τον ευρύτερο τομέα της ΕΕ έχει παρουσιάσει σημαντική πρόοδο, κυρίως μέσω της σημαντικής συμμετοχής ξένων κεφαλαίων σε

⁵ 2005/185/EK, ΕΕ L 62 της 9.3.2005, σ.20.

⁶ Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί σε 3,5% του ΑΕΠ.

ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Η εξωτερική θέση της Τσεχικής Δημοκρατίας βελτιώθηκε κατά τα τελευταία έτη. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών περιορίστηκε αισθητά από περίπου 6% του ΑΕΠ το 2003 σε σχεδόν 2% του ΑΕΠ το 2005, κυρίως λόγω της διόγκωσης των εξαγωγών εμπορευμάτων. Από πλευράς χρηματοδότησης, το πλεόνασμα του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών συναλλαγών αντανάκλα ιδίως τη σημαντική αύξηση της εισροής των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων, που έφθασαν σε περίπου 8% του ΑΕΠ το 2005.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Τσεχικής Δημοκρατίας ως "κράτους μέλους με παρέκκλιση".

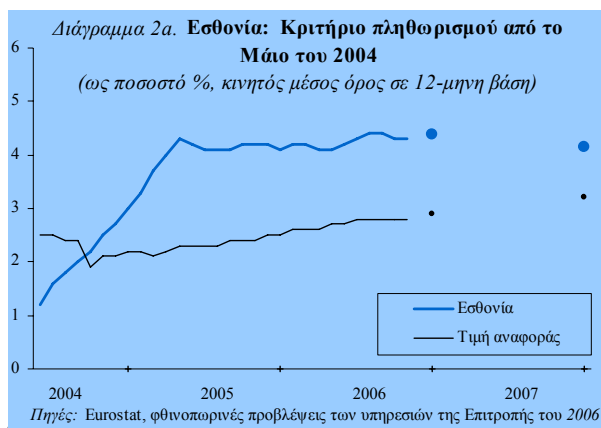
2.2. Εσθονία

Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Εσθονία ικανοποιούσε δύο κριτήρια σύγκλισης (της σταθερότητας των τιμών και της δημοσιονομικής κατάστασης) και ότι δεν υπήρχαν λόγοι να θεωρηθεί ότι η Εσθονία δεν ικανοποιούσε το κριτήριο της σύγκλισης των επιτοκίων. Η εκτίμηση σχετικά με τη σύγκλιση στο νομοθετικό τομέα κατέληγε ότι η νομοθεσία της Εσθονίας δεν ήταν πλήρως συμβιβάσιμη με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Όσον αφορά την ενσωμάτωση του τραπεζικού τομέα στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ, η νομοθεσία της Εσθονίας (ειδικότερα ο νόμος Eesti Pank Act, το σύνταγμα της Δημοκρατίας της Εσθονίας καθώς και ο νομισματικός νόμος και ο νόμος για την ασφάλεια της εσθονικής κορώνας) θεωρήθηκε ότι δεν ήταν πλήρως συμβιβάσιμοι με το άρθρο 109 της συνθήκης και τα το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Το Σεπτέμβριο του 2005 κατατέθηκε στο Riigikogu (Βουλή) σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του νόμου Eesti Pank, που ψηφίστηκε στις 7 Ιουνίου 2006. Όσον αφορά το νόμο Eesti Pank, καταργήθηκαν τα σημεία που είχαν επισημανθεί ότι προκαλούσαν προβλήματα συμβατότητας στην έκθεση σύγκλισης του 2004. Όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ, το άρθρο 111 του συντάγματος της Εσθονίας δεν είναι τυπικά συμβατό με τις απαιτήσεις της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ. Ωστόσο, η απόφαση της 11^{ης} Μαΐου 2006, που εκδόθηκε από το τμήμα συνταγματικής αναθεώρησης του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Εσθονίας, παρέχει τις αναγκαίες διευκρινίσεις, ιδίως όσον αφορά τη μη εφαρμογή του άρθρου 111 μετά την υιοθέτηση του ευρώ στην Εσθονία, και συνεπώς δεν υπάρχει ανάγκη περαιτέρω τροποποίησης.

Η εθνική νομοθεσία στην Εσθονία μπορεί να θεωρηθεί ως πλήρως συμβιβάσιμη με τις απαιτήσεις της συνθήκης και του καταστατικού του ΕΣΚΤ, εφόσον καταργηθεί ο νομισματικός νόμος και ο νόμος περί ασφάλειας της εσθονικής

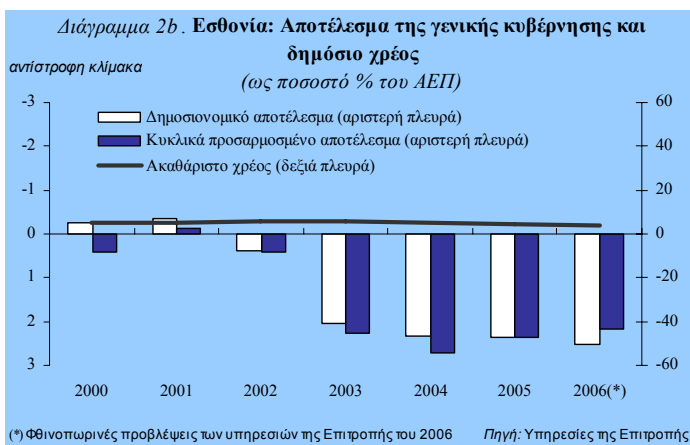

κορώνας, με έναρξη ισχύος την ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ.

Το ποσοστό πληθωρισμού της Εσθονίας, όπως μετρείται με τον ΕνΔΤΚ, παρουσίασε έντονη τάση αποκλιμάκωσης κατά την τελευταία δεκαετία, φθάνοντας σε 1,4% το 2003. Ωστόσο, το ποσοστό πληθωρισμού αυξήθηκε σε 3% το 2004 και σε 4,1% το 2005, και έκτοτε διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα. Ενώ αυτό αρχικά οφειλόταν κυρίως σε εξωτερικές διαταραχές των τιμών (ιδίως υψηλότερες παγκόσμιες τιμές πετρελαίου) και σε προσαρμογές των έμμεσων φόρων, φαίνεται ότι πρόσφατα εντάθηκαν επίσης οι διαρθρωτικές πληθωριστικές πιέσεις, δεδομένου ότι η έντονη αύξηση της ζήτησης και η ολοένα μεγαλύτερη στενότητα της αγοράς εργασίας ασκούν αυξανόμενες πιέσεις στο παραγωγικό δυναμικό της οικονομίας. Ο πληθωρισμός αναμένεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα για αρκετό διάστημα, λόγω της ισχυρής ζήτησης και της αύξησης των μισθών, των υψηλότερων τιμών της ενέργειας για τα νοικοκυριά, και των αυξήσεων των έμμεσων φόρων σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΕΕ. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού της Εσθονίας ήταν υψηλότερο από την τιμή αναφοράς από το Σεπτέμβριο του 2004. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στην Εσθονία κατά το δωδεκάμηνο μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 4,3%, δηλαδή υψηλότερο από την τιμή αναφοράς του 2,8%, και είναι πιθανό να διατηρηθεί σε επίπεδα υψηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Εσθονία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η Εσθονία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης περί υπερβολικού ελλείμματος. Από το 2000 μέχρι το 2005, η Εσθονία κατέγραψε πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης ύψους 1,1% του ΑΕΠ. Κατά κανόνα, οι δημοσιονομικοί στόχοι της χώρας επιτυγχάνονταν, και μάλιστα συνήθως με αποτελέσματα ευνοϊκότερα από τα αναμενόμενα, ιδίως

χάρη στις ιδιαίτερα ευνοϊκές εξελίξεις των εσόδων. Το 2005, η Εσθονία κατέγραψε πλεόνασμα γενικής κυβέρνησης ύψους 2,3%, στο ίδιο δηλαδή επίπεδο όπως και ένα έτος νωρίτερα.⁷ Το κυκλικά προσαρμοσμένο πλεόνασμα παρουσίασε μικρή μείωση το 2005, γεγονός που υποδηλώνει ένα επεκτατικό δημοσιονομικό προσανατολισμό σε μία περίοδο πολύ ισχυρής ανάπτυξης. Ο δείκτης ακαθάριστου χρέους της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε 4,5% του ΑΕΠ το 2005, το χαμηλότερο δηλαδή ποσοστό όλων των κρατών μελών της ΕΕ. Οι αρχές εκμεταλλεύθηκαν την περίοδο ισχυρής ανάπτυξης για την σημαντική αύξηση των κρατικών αποθεμάτων. Η Εσθονία ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

⁷

Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί σε 2,5% του ΑΕΠ

Από τις 28 Ιουνίου το 2004, η εσθονική κορώνα συμμετέχει στο ΜΣΙ ΙΙ, δηλαδή για διάστημα μεγαλύτερο των δύο ετών κατά το χρόνο έκδοσης της παρούσας έκθεσης. Πριν από την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ, η Εσθονία είχε ακολουθήσει με επιτυχία ένα καθεστώς νομισματικού συμβουλίου, στο πλαίσιο του οποίου η κορώνα ήταν αρχικά προσδεδεμένη με το γερμανικό μάρκο, και αργότερα το ευρώ, από το 1992. Με την είσοδο στο ΜΣΙ ΙΙ, η Εσθονία δεσμεύτηκε μονομερώς να διατηρήσει το καθεστώς νομισματικού συμβουλίου εντός του μηχανισμού. Πρόσθετοι δείκτες, όπως η εξέλιξη των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων και των συναλλαγματικών αποθεματικών, δεν υποδηλώνουν την άσκηση πιέσεων στη συναλλαγματική ισοτιμία. Το καθεστώς νομισματικού συμβουλίου έχει μεγάλο βαθμό αξιοπιστίας στις χρηματοπιστωτικές αγορές και στο κοινό. Κατά τη διάρκεια της διετούς περιόδου που εξετάζεται στην παρούσα έκθεση, η εσθονική κορώνα δεν παρεξέκλινε από την κεντρική ισοτιμία της και δεν υπήρξε αντικείμενο σοβαρών εντάσεων. Η Εσθονία ικανοποιεί το κριτήριο της σταθερότητας των συναλλαγματικών ισοτιμιών.

Λόγω του χαμηλού επιπέδου του δημοσίου χρέους της χώρας, δεν υπάρχει μακροπρόθεσμο κρατικό ομόλογο αναφοράς ή ισοδύναμη κινητή αξία για να αξιολογηθεί η διατηρησιμότητα της σύγκλισης όπως αντανakλάται στα μακροπρόθεσμα επιτόκια. Ο δείκτης επιτοκίων που προσδιορίστηκε με βάση τα μακροπρόθεσμα τραπεζικά επιτόκια δανεισμού σε κορώνες προς νοικοκυριά και μη χρηματοπιστωτικές επιχειρήσεις κυμάνθηκε κατά μέσο όρο σε 4,1% το δωδεκάμηνο μέχρι το Σεπτέμβριο του 2006⁸. Με βάση τις εξελίξεις του δείκτη επιτοκίων και λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, το χαμηλό επίπεδο του δημοσίου χρέους, δεν υπάρχουν λόγοι να θεωρηθεί ότι η Εσθονία δεν ικανοποιεί το κριτήριο σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η οικονομία της Εσθονίας παρουσιάζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με την ΕΕ. Ειδικότερα, υπάρχουν εκτεταμένες σχέσεις στον τομέα του εμπορίου και των άμεσων ξένων επενδύσεων με τα άλλα κράτη μέλη και η ολοκλήρωση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα με τον ευρύτερο τομέα της ΕΕ έχει παρουσιάσει σημαντική πρόοδο, κυρίως μέσω της σημαντικής συμμετοχής ξένων κεφαλαίων σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και της εκτεταμένης χρήσης του ευρώ ως νομίσματος για δανειοληπτικές πράξεις και επενδύσεις. Από το 2002 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Εσθονίας ήταν υψηλότερο του 10% του ΑΕΠ. Το υψηλό έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αντανakλά σε μεγάλο βαθμό την ταχεία διαδικασία κάλυψης της υστέρησης, στο πλαίσιο της οποίας κινητοποιούνται οι ξένες αποταμιεύσεις μέσω του εξωτερικού δανεισμού για την αύξηση των εγχωρίων επενδύσεων και της παραγωγικότητας. Ωστόσο, η εξωτερική θέση δείχνει ότι υπάρχουν σημαντικές ανάγκες χρηματοδότησης σε μεσοπρόθεσμη βάση και οι εισροές κεφαλαίων θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά. Το εξωτερικό αυτό έλλειμμα χρηματοδοτείται κυρίως χάρη στις σημαντικές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων και του τραπεζικού δανεισμού εντός των ομίλων.

8

Τα πιο πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω εκτίμηση, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Εσθονίας ως "κράτους μέλους με παρέκκλιση".

2.3. Κύπρος

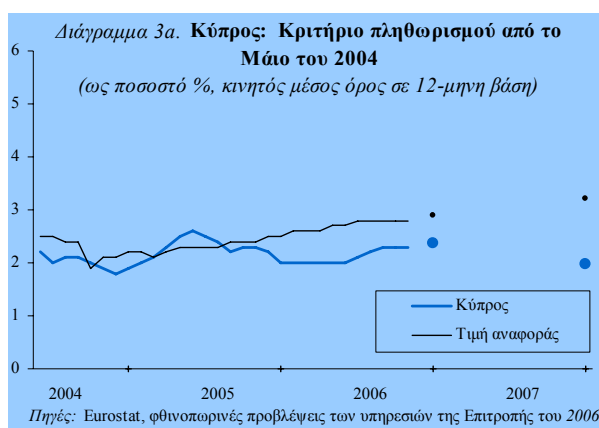
Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Κύπρος πληρούσε δύο κριτήρια σύγκλισης (της σταθερότητας των τιμών και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων). Η εκτίμηση σχετικά με τη νομοθετική σύγκλιση ήταν ότι η νομοθεσία της Κύπρου δεν ήταν απόλυτα συμβιβάσιμη με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Μέχρι στιγμής δεν έχει εκδοθεί εθνική νομοθεσία για την επίλυση των προβλημάτων νομοθετικής σύγκλισης που προσδιορίστηκαν στην έκθεση σύγκλισης του 2004. Ωστόσο, στις 12 Οκτωβρίου 2006 κατατέθηκε σχέδιο νόμου στη Βουλή για την τροποποίηση του νόμου του 2002 και του 2003 για την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, έτσι ώστε να επιλυθούν τα προβλήματα αυτά και να εξασφαλιστεί η πλήρης συμβατότητα με τη συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ. Με αυτό το σχέδιο νόμου, στην παρούσα μορφή του, επιτυγχάνεται η επίλυση όλων των προβλημάτων συμβατότητας που είχαν επισημανθεί στην έκθεση σύγκλισης του 2004.

Μέχρις ότου ψηφιστεί το νέο σχέδιο νόμου, η κυπριακή νομοθεσία, και ιδίως ο νόμος που διέπει την Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου, δεν συμβιβάζεται πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας της χώρας στο ΕΣΚΤ κατά την υιοθέτηση του ευρώ.

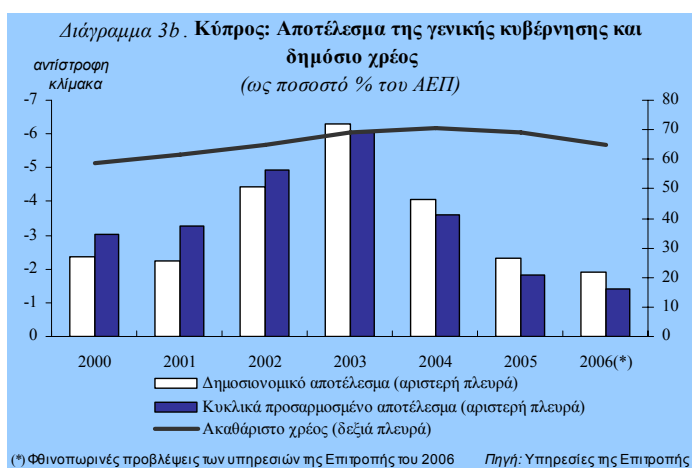
Η Κύπρος είχε ανέκαθεν σχετικά χαμηλά, αν και ορισμένες φορές ευμετάβλητα, ποσοστά πληθωρισμού, πράγμα που αντανάκλυνε την ευαισθησία της μικρής και ανοικτής οικονομίας της στις εξωτερικές διαταραχές των τιμών. Κατά την περίοδο 1999-2005, το ποσοστό πληθωρισμού, όπως μετρείται με τον ΕνΔΤΚ, ήταν 2,7% κατά μέσο όρο, αλλά την άνοιξη του 2000 και

τον χειμώνα του 2003 κορυφώθηκε σε περίπου 6%. η δεύτερη αυτή αύξηση οφειλόταν εν μέρει στις αυξήσεις των συντελεστών ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης που συνδέονταν με την προσχώρηση της χώρας στην ΕΕ. Το ποσοστό πληθωρισμού παρουσίασε αύξηση στις αρχές του 2006, αλλά υποχώρησε κατά τους πρόσφατους μήνες, και διαμορφώθηκε σε 1,7% τον Οκτώβριο του 2006. Οι αυξομειώσεις αυτές αντανάκλυν σε μεγάλο βαθμό τις επιπτώσεις των τιμών ενεργειακών προϊόντων και τροφίμων. Καθώς εξασθενίζουν οι επιδράσεις των διαταραχών που προκαλούν οι τιμές των ενεργειακών προϊόντων, ο πληθωρισμός αναμένεται να παρουσιάσει σταδιακή μείωση. Ωστόσο, η αύξηση των συντελεστών ΦΠΑ και των ειδικών φόρων κατανάλωσης που συνδέονται με την εκπλήρωση των απαιτήσεων της ΕΕ αναμένεται να ασκήσουν αισθητές ανοδικές πιέσεις στον

πληθωρισμό, το αργότερο στα τέλη του 2007 όταν λήξουν οι παρούσες παρεκκλίσεις. Η εξέλιξη του πληθωρισμού σε μεσοπρόθεσμη βάση θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από την συγκράτηση των πιθανών μισθολογικών πιέσεων. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού της Κύπρου σε δωδεκάμηνη βάση ήταν χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς από τον Αύγουστο του 2005. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στην Κύπρο κατά τη διάρκεια του δωδεκαμήνου έως τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 2,3%, δηλαδή χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς του 2,8%, και είναι πιθανό να διατηρηθεί κάτω από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Κύπρος ικανοποιεί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η Κύπρος δεν αποτελεί τη στιγμή αυτή αντικείμενο απόφασης περί υπερβολικού ελλείμματος, δεδομένου ότι η σχετική απόφαση για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος στην Κύπρο που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο στις 5 Ιουλίου 2004⁹ καταργήθηκε με απόφαση του Συμβουλίου της 11^{ης} Ιουλίου 2006¹⁰. Το

έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης κορυφώθηκε σε 6,3% του ΑΕΠ το 2003, αλλά σημείωσε αισθητή μείωση κατά τα προσεχή έτη, και διαμορφώθηκε σε 2,3% το 2005.¹¹ Κατά τη διάρκεια της εξαετούς περιόδου μέχρι το 2005, τόσο ο δείκτης συνολικών εσόδων όσο και ο δείκτης συνολικών δαπανών παρουσίασαν, κατά μέσο όρο, αυξητική τάση. Τα συνολικά έσοδα αυξήθηκαν χάρη σε ένα συνδυασμό διαρθρωτικών και εφάπαξ μέτρων. Τα διαρθρωτικά μέτρα περιελάμβαναν την ευθυγράμμιση των συντελεστών ΦΠΑ με το κοινοτικό *κεκτημένο* και μέτρα για την αποθάρρυνση της φοροαποφυγής, ενώ τα εφάπαξ μέτρα έλαβαν τη μορφή ενός έκτακτου μερίσματος επί των παρελθόντων κερδών των ημικρατικών οργανισμών και παραγραφής φορολογικών οφειλών. Η αύξηση των δαπανών περιορίστηκε χάρη στη θέσπιση ενός ανωτάτου ορίου επί των ονομαστικών ποσοστών αύξησης των τρεχουσών πρωτογενών και κεφαλαιουχικών δαπανών, πολιτική που συνεχίστηκε και στους μετέπειτα προϋπολογισμούς. Το δημόσιο χρέος μειώθηκε σε 69,2% του ΑΕΠ το 2005. Η Κύπρος ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Η κυπριακή λίρα συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ από Μάιο του 2005, δηλαδή επί 19 μήνες πριν την έκδοση της παρούσας έκθεσης. Πριν την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου εφάρμοζε ένα σύστημα για τον περιορισμό των διακυμάνσεων έναντι του ευρώ εντός ενός σχετικά μικρού περιθωρίου διακύμανσης $\pm 2,25$ % από την κεντρική ισοτιμία. Από το 2001 εφαρμόστηκε ένα ευρύτερο επίσημο περιθώριο διακύμανσης ± 15 %, αλλά στην πράξη δεν έγινε χρήση αυτών των ευρύτερων περιθωρίων διακύμανσης. Κατά την περίοδο της εκτίμησης που δεν καλύπτεται από

⁹ 2005/184/EK, EE L 62 της 9.3.2005, σ.19.

¹⁰ 2006/627/EK, EE L 256 της 20.9.2006, σ.13-14.

¹¹ Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί σε 1,9% του ΑΕΠ

τη συμμετοχή στο ΜΣΙ ΙΙ, η κυπριακή λίρα διατηρήθηκε σε επίπεδα που προσέγγιζαν τη μελλοντική κεντρική ισοτιμία. Μετά την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ, η κυπριακή λίρα διατηρήθηκε σε επίπεδα που προσέγγιζαν την κεντρική ισοτιμία και δεν αποτέλεσε αντικείμενο σοβαρών εντάσεων. Η Κύπρος δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής σταθερότητας.

Το δωδεκάμηνο μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 το μέσο μακροπρόθεσμο επιτόκιο στην Κύπρο ήταν 4,1%, δηλαδή χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στην Κύπρο ήταν χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς από το Νοέμβριο του 2005. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια της Κύπρου παρουσίασαν αισθητή μείωση κατά τα τελευταία έτη. Οι μικρές αποκλίσεις των αποδόσεων έναντι εκείνων της ζώνης του ευρώ δείχνουν το χαμηλό υπολειπόμενο κίνδυνο χώρας που υπάρχει στις αγορές. Η Κύπρος ικανοποιεί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η οικονομία της Κύπρου παρουσιάζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με την ΕΕ. Ειδικότερα, οι εμπορικές συναλλαγές και οι άμεσες ξένες επενδύσεις παρουσιάζουν αύξηση, και το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Κύπρου παρουσιάζει υψηλό βαθμό διασύνδεσης με τα χρηματοπιστωτικά συστήματα της ΕΕ και άλλων χωρών όσον αφορά υποκαταστήματα και θυγατρικές ξένων τραπεζών που λειτουργούν στην Κύπρο. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Κύπρου διευρύνθηκε κατά τα πρόσφατα έτη, φθάνοντας σε 5,7% του ΑΕΠ το 2005. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αντανάκλα τις μεγάλες διαφορές στις καθαρές συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών. Κατά κανόνα, τα σημαντικά πλεονάσματα στις συναλλαγές υπηρεσιών δεν αντισταθμίζουν πλήρως τα πολύ υψηλά ελλείμματα στις συναλλαγές αγαθών και τα αρνητικά ισοζύγια εισοδημάτων. Από πλευράς χρηματοδότησης, οι καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων ήταν σημαντικές, παρόλο που παρουσίαζαν μεταβλητότητα.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Κύπρου ως "κράτους με παρέκκλιση".

2.4. Λετονία

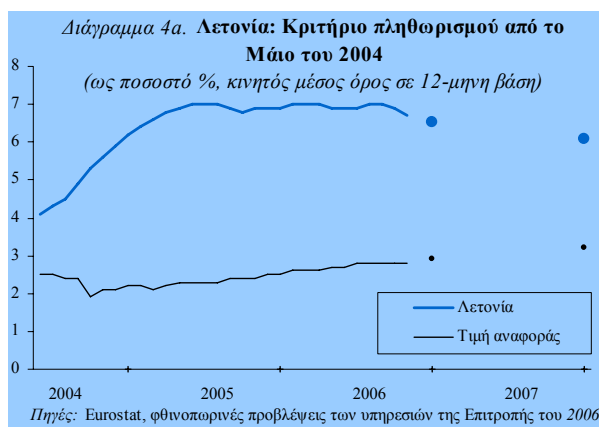
Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα η Λετονία ικανοποιούσε δύο κριτήρια σύγκλισης (της δημοσιονομικής θέσης και των μακροπρόθεσμων επιτοκίων). Η εκτίμηση σχετικά με τη νομοθετική σύγκλιση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η νομοθεσία της Λετονίας δεν συμβιβαζόταν πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης ΕΚ και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Ο νόμος σχετικά με την Κεντρική Τράπεζα της Λετονίας τροποποιήθηκε δύο φορές μετά την έκδοση της έκθεσης σύγκλισης του 2004 (Δεκέμβριος 2005 και Ιούνιος 2006). Ωστόσο, επιλύθηκε ένας περιορισμένος μόνο αριθμός των προβλημάτων συμβατότητας που είχαν εντοπιστεί.

Όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ, η νομοθεσία της Λετονίας και ιδίως η νομοθεσία για την κεντρική τράπεζα της Λετονίας, δεν συμβιβάζεται πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Το μέσο ετήσιο ποσοστό πληθωρισμού στη Λετονία κυμάνθηκε σε ποσοστά άνω του 6% από το 2004, λόγω των επιπτώσεων των απότομων εξωτερικών αυξήσεων των τιμών και των προσαρμογών που επήλθαν στις διοικητικά καθοριζόμενες τιμές και στους έμμεσους φόρους, καθώς και λόγω των αυξανόμενων πιέσεων σε επίπεδο παραγωγικού δυναμικού σε ένα πλαίσιο παρατεταμένης και πολύ ταχείας αύξησης του πραγματικού ΑΕΠ. Πιο πρόσφατα, ο επίσημος πληθωρισμός παρουσίασε μικρή κάμψη, φθάνοντας σε 5,6% τον Οκτώβριο του 2006. Ενώ οι εξωτερικοί παράγοντες (και ιδίως και οι τιμές των ενεργειακών προϊόντων) είχαν σημαντική αυξητική επίπτωση στα πρόσφατα αποτελέσματα του πληθωρισμού, οι παράγοντες που συνδέονται με τη ζήτηση φαίνονται ότι αποκτούν όλο και μεγαλύτερη σημασία στη διατήρηση του πληθωρισμού σε υψηλά επίπεδα, όπως φαίνεται από τα σχετικά υψηλά ποσοστά του δομικού πληθωρισμού. Ο πληθωρισμός αναμένεται να διατηρηθεί σε υψηλά επίπεδα για αρκετό διάστημα, αντανakλώντας τις αυξητικές πιέσεις που προέρχονται από τις εξελίξεις του εργασιακού κόστους σε ένα περιβάλλον στενότητας στην αγορά εργασίας, έντονης οικονομικής δραστηριότητας, αυξήσεων των ειδικών φόρων κατανάλωσης και προκυκλικών δημοσιονομικών πολιτικών. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού στη Λετονία ήταν υψηλότερο από την τιμή αναφοράς από την προσχώρησή της στην ΕΕ. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στη Λετονία κατά τη διάρκεια του δωδεκάμηνου έως τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 6,7%, δηλαδή υψηλότερο από την τιμή αναφοράς του 2,8% και είναι πιθανό να διατηρηθεί σε επίπεδα υψηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Λετονία δεν πληροί το κριτήριο για τη σταθερότητα των τιμών.

Η Λετονία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου για την ύπαρξη υπερβολικού ελλείμματος. Μετά τη ρωσική νομισματική κρίση του 1998, διεκόπη απότομα το 1999 μία περίοδος δημοσιονομικής εξυγίανσης όταν το έλλειμμα διογκώθηκε σε 5,3% του ΑΕΠ. Εν συνεχεία, το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης εμφάνιζε μικρότερα ελλείμματα που

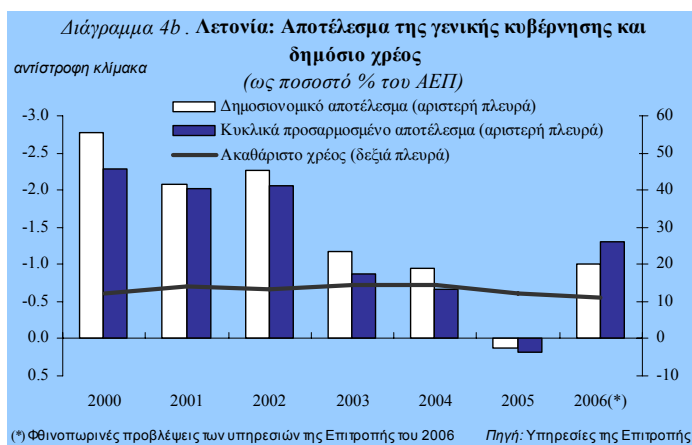

κυμαίνονταν κατά μέσο όρο σε 1,8 % του ΑΕΠ κατά την περίοδο 2000-2004, ενώ το 2005 καταγράφηκε οριακό πλεόνασμα ύψους 0,1% του ΑΕΠ. Συγχρόνως, η φορολογική επιβάρυνση στην οικονομία εξακολούθησε να μειώνεται, από 32% του ΑΕΠ το 1999 σε 29% το 2005. Τόσο ο δείκτης εσόδων όσο και ο δείκτης πρωτογενών δαπανών προς το ΑΕΠ παρουσίασαν σταθερή μείωση. Η θέση της γενικής κυβέρνησης το 2005 ήταν ισοσκελισμένη και το δημόσιο χρέος ανήλθε σε

12,1% του ΑΕΠ¹². Η Λετονία ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Η Λετονία συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ από τις 2 Μαΐου 2005, δηλαδή για διάστημα 19 μηνών από τον χρόνο έκδοσης της παρούσας έκθεσης. Πριν την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ, το λατ ήταν προσδεδμεμένο με το καλάθι νομισμάτων των ΕΤΔ και με το ευρώ από την 1^η Ιανουαρίου 2005. Κατά την περίοδο της αξιολόγησης που δεν καλύπτεται από τη συμμετοχή στο ΜΣΙ ΙΙ, το λατ υποτιμήθηκε μετρίως έναντι του ευρώ και στη συνέχεια σταθεροποιήθηκε μετά την εκ νέου πρόσδεση. Με τη συμμετοχή στον ΜΣΙ ΙΙ, η Λετονία ανέλαβε μονομερώς τη δέσμευση να διατηρήσει το λατ εντός ενός περιθωρίου διακύμανσης $\pm 1\%$ γύρω από την κεντρική ισοτιμία. Μετά την είσοδο στο ΜΣΙ ΙΙ, το λατ παρέμεινε κοντά στην κεντρική ισοτιμία και δεν αποτέλεσε αντικείμενο σοβαρών εντάσεων. Άλλοι δείκτες, όπως οι εξελίξεις των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων και των συναλλαγματικών αποθεματικών, δεν υποδηλώνουν πιέσεις στην συναλλαγματική ισοτιμία. Η Λετονία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής σταθερότητας.

Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Λετονία κατά το έτος μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 3,9%, δηλαδή χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Λετονία ήταν χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς από την προσχώρηση στην ΕΕ. Αφότου εισήλθε στον ΜΣΙ

ΙΙ, οι αποκλίσεις των μακροπρόθεσμων επιτοκίων σε σχέση με τη ζώνη του ευρώ παρουσίασαν μέτριες διακυμάνσεις, δείχνοντας την σταθερότητα της πρόσδεσης του νομίσματος και την εμπιστοσύνη των επενδυτών σε αυτό. Η Λετονία ικανοποιεί το κριτήριο της μακροπρόθεσμης σύγκλισης των επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η οικονομία της Λετονίας αποκτά αυξανόμενο βαθμό ολοκλήρωσης με την ΕΕ. Ειδικότερα, το εμπόριο και οι σχέσεις άμεσων ξένων επενδύσεων με άλλα κράτη μέλη είναι εκτεταμένες και η ολοκλήρωση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα με τον ευρύτερο τομέα της ΕΕ έχει παρουσιάσει σημαντική πρόοδο, κυρίως μέσω της σημαντικής συμμετοχής ξένων κεφαλαίων σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς και της συγχώνευσης του εθνικού χρηματιστηρίου με τον όμιλο χρηματιστηρίων OMX των Βορείων χωρών. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Λετονίας υπερβαίνει το 10% του ΑΕΠ από το 2004, και το 2005 έφθασε σε 12,7% του ΑΕΠ. Η κατάσταση των υψηλών ελλειμμάτων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, κυρίως λόγω των σημαντικών

¹²

Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα φθάσει σε 1,0% του ΑΕΠ.

ελλειμμάτων στο εμπορικό ισοζύγιο αγαθών που αντισταθμίζεται εν μέρει από πλεονάσματα στο ισοζύγιο υπηρεσιών και τρεχουσών μεταβιβάσεων, αντανακλά σε μεγάλο βαθμό την ταχεία διαδικασία κάλυψης της υστέρησης της οικονομίας, με την οποία οι ξένες αποταμιεύσεις έχουν κινητοποιηθεί μέσω του εξωτερικού δανεισμού για την αύξηση των εγχώριων επενδύσεων και της παραγωγικότητας. Ωστόσο, η εξωτερική θέση υποδηλώνει την ύπαρξη σημαντικών χρηματοδοτικών αναγκών σε μεσοπρόθεσμη βάση και οι εισροές κεφαλαίων θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν παραγωγικά. Τα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών χρηματοδοτούνται κυρίως από τις θετικές καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων και τον ευρύτατο διατραπεζικό δανεισμό στο πλαίσιο ομίλων, καθώς και από τις σημαντικές καταθέσεις των αλλοδαπών κατοίκων.

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση αυτή η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Λετονίας ως "κράτους μέλους με παρέκκλιση".

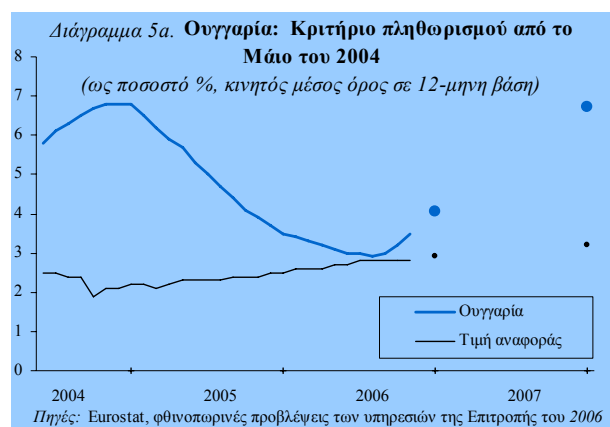
2.5. Ουγγαρία

Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Ουγγαρία δεν πληρούσε κανένα από τα κριτήρια σύγκλισης. Σύμφωνα με την αξιολόγηση της νομοθετικής σύγκλισης, η νομοθεσία της Ουγγαρίας δεν συμβιβαζόταν πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Το κοινοβούλιο της Ουγγαρίας τροποποίησε το νόμο της Magyar Nemzeti Bank στα τέλη του 2004. Ωστόσο, με τις τροποποιήσεις αυτές δεν επιλύθηκαν όλα τα προβλήματα συμβατότητας που είχαν επισημανθεί στην έκθεση σύγκλισης του 2004. Επιπλέον, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα συμβατότητας όσον αφορά την τήρηση της απαγόρευσης της νομισματικής χρηματοδότησης.

Όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ καθώς και την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα η νομοθεσία της Ουγγαρίας (και ιδίως ο νόμος για την Magyar Nemzeti Bank, ο νόμος για το σύνταγμα και ο νόμος για τα πιστωτικά ιδρύματα) δεν συμβιβάζεται πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Αφού υποχώρησε από περίπου 10% στις αρχές της δεκαετίας του 2000 σε περίπου 4% το 2003, ο ΕνΔΤΚ παρουσίασε και πάλι αύξηση το 2004, κυρίως λόγω των αυξήσεων στις τιμές της ενέργειας και των τροφίμων. Ωστόσο, ο πληθωρισμός παρουσίασε κάμψη από τα τέλη του 2004 και διαμορφώθηκε σε ποσοστό μόλις υψηλότερο του 2% στις αρχές του 2006, κατά κύριο λόγο χάρη στην απότομη μείωση των τιμών επεξεργασμένων τροφίμων σε συνδυασμό με τη μείωση των τιμών ενεργειακών προϊόντων. Πρόσφατα, το ποσοστό του πληθωρισμού

κλιμακώθηκε και πάλι, λόγω της αύξησης των τιμών των τροφίμων, των μεταβολών στους έμμεσους φόρους και των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών που θεσπίστηκαν κατά τη διάρκεια του θέρους και της ετεροχρονισμένης επίπτωσης της υποτίμησης της συναλλαγματικής ισοτιμίας κατά το πρώτο ήμισυ του 2006. Ο πληθωρισμός αναμένεται να σημειώσει νέα επιτάχυνση λόγω των αποτελεσμάτων μεταφοράς διαφόρων μέτρων που θεσπίστηκαν στη διάρκεια του 2006 καθώς και λόγω των σημαντικών αυξήσεων των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών και των έμμεσων φόρων που προβλέπονται για το 2007. Επιπλέον, διάφορες μεταρρυθμίσεις στα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και εκπαίδευσης που αναμένονται πριν από τα τέλη του 2007 είναι πιθανόν να ασκήσουν ανοδικές πιέσεις στις τιμές. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού στην Ουγγαρία ήταν υψηλότερο από την τιμή αναφοράς από την προσχώρηση στην ΕΕ. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού το δωδεκάμηνο μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 3,5%, δηλαδή υψηλότερο από την τιμή αναφοράς του 2,8% και είναι πιθανό να διατηρηθεί σε επίπεδα υψηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Ουγγαρία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η Ουγγαρία αποτελεί τη στιγμή αυτή αντικείμενο απόφασης περί ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2004)¹³. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Ουγγαρία να λάβει μέτρα σε μεσοπρόθεσμο πλαίσιο προκειμένου το έλλειμμα να μειωθεί σε ποσοστό χαμηλότερο από 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2008 κατά τρόπο αξιόπιστο και διατηρήσιμο. Το Νοέμβριο του 2005, το

Συμβούλιο αποφάσισε ότι η Ουγγαρία δεν είχε λάβει επαρκή μέτρα σύμφωνα με τις συστάσεις που της είχε απευθύνει. Την 1η Σεπτεμβρίου 2006, η Ουγγαρία παρουσίασε ένα επικαιροποιημένο πρόγραμμα σύγκλισης βάσει του οποίου, στις 9 Οκτωβρίου 2006, το Συμβούλιο παρέτεινε για ένα ακόμη έτος την προθεσμία εντός της οποίας η Ουγγαρία οφείλει να διορθώσει το έλλειμά της (μέχρι το 2009). Από το 2001 και όλα τα έτη που ακολούθησαν, ο προσανατολισμός της δημοσιονομικής πολιτικής στην Ουγγαρία ήταν επεκτατικός, με κύρια χαρακτηριστικά τις εκτεταμένες αυξήσεις των δημοσίων δαπανών (ιδίως των μισθών των δημοσίων υπαλλήλων και των κοινωνικών μεταβιβάσεων) και τις φορολογικές περικοπές οι οποίες δεν αντισταθμίστηκαν από αντίστοιχες μειώσεις των δαπανών. Από το 2002, και όλα τα επόμενα έτη, το έλλειμμα του προϋπολογισμού ήταν αισθητά υψηλότερο του 6% του ΑΕΠ, και έφθασε σε 7,8% του ΑΕΠ το 2005, συμπεριλαμβανόμενου του κόστους της συνταξιοδοτικής μεταρρύθμισης. Το 2006, η κυβέρνηση ανακοίνωσε ότι είχαν σημειωθεί σημαντικές αποκλίσεις σε σχέση με τον προϋπολογισμό. Μετά από διαρθρωτικά μέτρα, οι αρχές έχουν τώρα θέσει ως στόχο

το έλλειμμα να μετριαστεί σε 10,1% του ΑΕΠ κατά το τρέχον έτος¹⁴. Το δημόσιο χρέος αυξήθηκε σε 61,7% του ΑΕΠ, παρά τα σημαντικά έσοδα από ιδιωτικοποιήσεις. Η Ουγγαρία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Το ουγγρικό φιορίνι, το οποίο έχει προσδεθεί μονομερώς με το ευρώ με περιθώριο διακύμανσης $\pm 15\%$ από το 2001, δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Κατά το μεγαλύτερο μέρος της περιόδου από την εφαρμογή της μονομερούς πρόσδεσης με το ευρώ, το φιορίνι κυμαινόταν εντός του ανώτερου τμήματος της ζώνης διακύμανσης. Ωστόσο, από τον Αύγουστο του 2005, το φιορίνι άρχισε να υποτιμάται αισθητά έναντι του ευρώ, φθάνοντας στο χαμηλότερο σημείο του τον Ιούνιο του 2006, για να αρχίσει στη συνέχεια να ενισχύεται σταδιακά. Στο διάστημα των δύο ετών πριν από την παρούσα αξιολόγηση, δηλαδή από το Νοέμβριο του 2004 έως τον Οκτώβριο του 2006, το φιορίνι υποτιμήθηκε έναντι του ευρώ κατά 9%. Η Ουγγαρία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής σταθερότητας.

Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στην Ουγγαρία κατά το έτος μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 διαμορφώθηκαν σε 7,1%, δηλαδή ήταν υψηλότερα από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στην Ουγγαρία ήταν υψηλότερα από την τιμή αναφοράς από τότε που η χώρα προσχώρησε στην ΕΕ. Οι αποκλίσεις στις αποδόσεις των ομολόγων έναντι της ζώνης του ευρώ διευρύνθηκαν από περίπου 280 μονάδες βάσης τον Ιούνιο του 2006 σε περίπου 350 μονάδες βάσης τον Αύγουστο του 2006, και σε σχεδόν 375 μονάδες βάσης τον Οκτώβριο του 2006. Η Ουγγαρία δεν ικανοποιεί το κριτήριο για τη σύγκλιση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η οικονομία της Ουγγαρίας παρουσιάζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με την ΕΕ. Ειδικότερα, υπάρχουν εκτεταμένες συναλλαγές σε επίπεδο εμπορίου και άμεσων ξένων επενδύσεων με τα κράτη μέλη και η ολοκλήρωση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα με τον ευρύτερο τομέα της ΕΕ έχει παρουσιάσει σημαντική πρόοδο, κυρίως χάρη στη μεγάλη συμμετοχή των ξένων κεφαλαίων στους ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, αφού κορυφώθηκε σε 8,5% του ΑΕΠ το 2004, υποχώρησε σε 6,8% του ΑΕΠ το 2005, λόγω του μικρότερου ελλείμματος στο ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών. Τα σημαντικά ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά τα πρόσφατα έτη, τα οποία μεταξύ άλλων αντανακλούν την ανεπάρκεια της δημόσιας αποταμίευσης, χρηματοδοτήθηκαν κατά κύριο λόγο από το σταθερά υψηλό επίπεδο των καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων (με εξαίρεση το 2003 όταν σημειώθηκε αισθητή πτώση) και τις εισροές ξένων επενδύσεων χαρτοφυλακίου. Κατά το πρώτο εξάμηνο του 2006, η δυσμενέστερη εκτίμηση των βασικών οικονομικών μεγεθών της Ουγγαρίας εκ μέρους των ξένων επενδυτών, οδήγησε σε απότομη πτώση των εισροών ξένων επενδύσεων χαρτοφυλακίου.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω εκτίμηση, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Ουγγαρίας ως "κράτους μέλους με παρέκκλιση".

¹⁴

Το επίπεδο αυτό συμφωνεί και με τις εκτιμήσεις στις οποίες κατέληξε η Επιτροπή για το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης στις φθινοπωρινές προβλέψεις της.

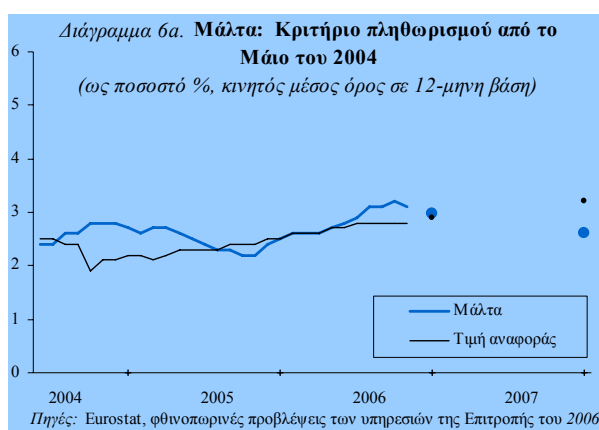
2.6. Μάλτα

Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Μάλτα ικανοποιούσε ένα από τα κριτήρια σύγκλισης (σχετικά με τα μακροπρόθεσμα επιτόκια). Κατά την αξιολόγηση της νομοθετικής σύγκλισης, το συμπέρασμα ήταν ότι η νομοθεσία της Μάλτας δεν συμβιβαζόταν πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης ΕΚ και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Παρόλο που ο νόμος για την κεντρική τράπεζα της Μάλτας τροποποιήθηκε δύο φορές το 2005, οι εν λόγω πράξεις δεν είχαν ως αποτέλεσμα την επίλυση όλων των προβλημάτων συμβατότητας που είχαν εντοπιστεί στην έκθεση σύγκλισης του 2004. Στις 13 Νοεμβρίου 2006 υποβλήθηκε στη Βουλή ένα νέο σχέδιο νόμου για την τροποποίηση του νόμου που διέπει την κεντρική τράπεζα της Μάλτας έτσι ώστε να αντιμετωπιστούν τα υπόλοιπα προβλήματα και να εξασφαλιστεί η πλήρης συμβατότητα με τη συνθήκη και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ. Στην παρούσα μορφή του, το σχέδιο νόμου επιτυγχάνει την άρση όλων των προβλημάτων συμβατότητας που είχαν επισημανθεί στην έκθεση σύγκλισης του 2004.

Μέχρις ότου ψηφιστεί το νέο σχέδιο νόμου, η νομοθεσία, και ιδίως εκείνη που διέπει την κεντρική τράπεζα της Μάλτας, δεν συμβιβάζεται με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ.

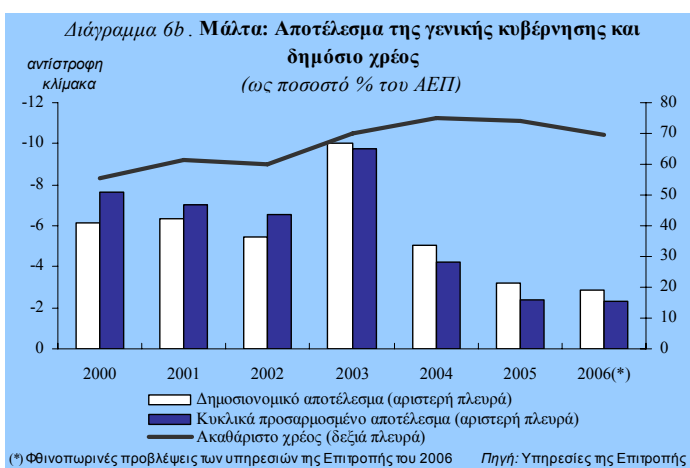
Ο πληθωρισμός τη Μάλτας, όπως μετρείται με τον ΕνΔΤΚ, κυμαινόταν σε επίπεδα περίπου 2,5% κατά τα πρόσφατα έτη, με κάποιο βαθμό μεταβλητότητας που οφειλόταν κατά κύριο λόγο στο γεγονός ότι η Μάλτα ως ανοικτή οικονομία είναι ευάλωτη στις εξωτερικές διαταραχές (ιδίως στις τιμές των τροφίμων και ενεργειακών προϊόντων), καθώς και στις μεταβολές των έμμεσων φόρων. Το φθινόπωρο του 2005 το ποσοστό πληθωρισμού σημείωσε αισθητή αύξηση, κυρίως λόγω της απότομης αύξησης των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών για τα ενεργειακά και συναφή προϊόντα. Εντός του 2006 παρουσίασε μεγάλη μεταβλητότητα, με αισθητή μείωση των Οκτώβριο, κυρίως χάρη στις ευνοϊκές εξελίξεις των τιμών του πετρελαίου. Ο ΕνΔΤΚ, εκτός των ενεργειακών προϊόντων, συγκρατήθηκε σε μέσα επίπεδα χαμηλότερα του 2% το 2006. Οι ασθενείς δυνάμεις που ασκήθηκαν στη διαμόρφωση του δομικού πληθωρισμού δείχνουν ότι οι διαρθρωτικές πληθωριστικές πιέσεις παρέμειναν περιορισμένες, υπό συνθήκες αρνητικού κενού παραγωγής και χαμηλών μισθολογικών πιέσεων. Η πορεία του πληθωρισμού θα είναι συγκρατημένη μεσοπρόθεσμα καθώς θα εξασθενίσουν οι επιδράσεις της απότομης αύξησης των τιμών των ενεργειακών τιμών. Εξακολουθεί να υπάρχει κίνδυνος εμφάνισης έμμεσων ή δευτερογενών επιπτώσεων λόγω των αυξήσεων των τιμών των ενεργειακών προϊόντων, παρόλο που μέχρι στιγμής δεν υπάρχουν ενδείξεις σημαντικών αποτελεσμάτων διάχυσης. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού της Μάλτας σε δωδεκάμηνη βάση ήταν υψηλότερο από την τιμή αναφοράς από το Μάιο του 2006. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στη Μάλτα κατά

τη διάρκεια του δωδεκάμηνου έως τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 3,1%, υψηλότερο δηλαδή από την τιμή αναφοράς του 2,8% και είναι πιθανό να επανέλθει σε επίπεδα που προσεγγίζουν την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Μάλτα δεν ικανοποιεί το κριτήριο για τη σταθερότητα των τιμών.

Η Μάλτα αποτελεί τη στιγμή αυτή αντικείμενο απόφασης περί ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2004)¹⁵. Το Συμβούλιο συνέστησε στη Μάλτα να λάβει μέτρα σε μεσοπρόθεσμη βάση προκειμένου το έλλειμμα να μειωθεί σε επίπεδο χαμηλότερο του 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2006 κατά τρόπο αξιόπιστο και διατηρήσιμο. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Μάλτας κινήθηκε σε σχετικά υψηλά επίπεδα κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών (μεταξύ άλλων λόγω εφάπαξ μέτρων), καθώς έφθασε σε ένα μέγιστο επίπεδο περίπου 10% του ΑΕΠ το 2003, για να παρουσιάσει κατά τα επόμενα έτη μείωση στο πλαίσιο του προγράμματος δημοσιονομικής εξυγίανσης της κυβέρνησης. Ο δείκτης εσόδων ακολούθησε ανοδική τάση, ενώ οι δαπάνες αυξήθηκαν μέχρι το 2003, αλλά υποχώρησαν στη συνέχεια. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε αισθητά κατά το πρώτο ήμισυ της δεκαετίας, και κορυφώθηκε σε περίπου 75% το 2004. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ήταν 3,2% του ΑΕΠ το 2005 και το δημόσιο χρέος μειώθηκε ελαφρά σε 74,2% του ΑΕΠ¹⁶. Η Μάλτα δεν ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Η λίρα της Μάλτας συμμετείχε στον ΜΣΙ ΙΙ από τις 2 Μαΐου 2005, δηλαδή για διάστημα 19 μηνών από την έκδοση της παρούσας έκθεσης. Πριν την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ, η λίρα της Μάλτας είχε προσδεθεί με ένα καλάθι νομισμάτων ευρώ-δολαρίου-αγγλικής λίρας. Όσον αφορά την περίοδο της αξιολόγησης που δεν καλύπτεται από τη

συμμετοχή στον ΜΣΙ ΙΙ, η λίρα παρέμεινε κοντά στη μελλοντική κεντρική ισοτιμία. Κατά την είσοδο της λίρας στον ΜΣΙ ΙΙ, οι αρχές της Μάλτας ανέλαβαν μονομερώς τη δέσμευση να διατηρήσουν το νόμισμά τους στην τιμή της κεντρικής ισοτιμίας. Κατά τη διάρκεια της συμμετοχής στον ΜΣΙ ΙΙ, η λίρα παρέμεινε σταθερή έναντι της κεντρικής ισοτιμίας και δεν υπέστη σοβαρές πιέσεις. Πρόσθετοι δείκτες, όπως η εξέλιξη των βραχυπρόθεσμων επιτοκίων και των συναλλαγματικών αποθεμάτων, δεν υποδηλώνουν την άσκηση πιέσεων στην συναλλαγματική ισοτιμία. Η Μάλτα δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής σταθερότητας.

¹⁵ 2005/186/EK, ΕΕ L 62 της 9.3.2005, σ.21.

¹⁶ Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα διαμορφωθεί σε 2,9% του ΑΕΠ.

Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Μάλτα κατά το έτος μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 διαμορφώθηκαν σε 4,3%, δηλαδή ήταν χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Μάλτα ήταν χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς αφότου η χώρα προσχώρησε στην ΕΕ. Οι μακροπρόθεσμες αποκλίσεις των αποδόσεων έναντι της ζώνης του ευρώ παρουσίασαν σχετικά μέτριες διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, κυμαινόμενες σε περίπου 50 μονάδες βάσης το φθινόπωρο του 2006. Οι σχετικά μικρές αποκλίσεις των αποδόσεων δείχνουν ότι ο υπολειπόμενος κίνδυνος χώρας, όπως γίνεται αντιληπτός στις αγορές είναι περιορισμένος. Η Μάλτα ικανοποιεί το κριτήριο για τη σύγκλιση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η οικονομία της Μάλτας παρουσιάζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με την οικονομία της ΕΕ. Ειδικότερα, υπάρχουν εκτεταμένες σχέσεις στον τομέα του εμπορίου και των άμεσων ξένων επενδύσεων με τα άλλα κράτη μέλη και το χρηματοπιστωτικό σύστημα της Μάλτας είναι στενά συνδεδεμένο με τα χρηματοπιστωτικά συστήματα άλλων χωρών τόσο εντός όσο εκτός της ΕΕ, μέσω της εγκατάστασης ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών όσο και της παροχής διασυννοριακών υπηρεσιών. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της Μάλτας παρουσιάζει μεταβλητότητα κατά τα τελευταία έτη, λόγω του μικρού μεγέθους και της περιορισμένης τομεακής βάσης της οικονομίας της χώρας. Η εξωτερική θέση εμφανίζει μεγάλες ανισότητες στις καθαρές συναλλαγές αγαθών και υπηρεσιών, και το υψηλό έλλειμμα στις συναλλαγές αγαθών αντισταθμίζεται εν μέρει από το σημαντικό πλεόνασμα στον τομέα των υπηρεσιών. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αυξήθηκε σημαντικά κατά τα πρόσφατα έτη, φθάνοντας σε 10,6% του ΑΕΠ το 2005. Η αύξηση αντανάκλα τις δυσχερείς συνθήκες της αγοράς στους κυρίαρχους τομείς των ηλεκτρονικών ειδών και του τουρισμού και, το 2005, την κατακόρυφη αύξηση των τιμών του πετρελαίου. Από πλευράς χρηματοδότησης, οι εισροές καθαρών άμεσων ξένων επενδύσεων ήταν σημαντικές, παρόλο που παρουσίασαν κάποια μεταβλητότητα. Η εξωτερική θέση υποδηλώνει την ύπαρξη σημαντικών χρηματοδοτικών αναγκών σε μεσοπρόθεσμη βάση.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Μάλτας ως "κράτους μέλους με παρέκκλιση".

2.7. Πολωνία

Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα η Πολωνία δεν ικανοποιούσε κανένα από τα κριτήρια σύγκλισης. Η αξιολόγηση σχετικά με τη νομοθετική σύγκλιση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η πολωνική νομοθεσία δεν συμβιβαζόταν πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

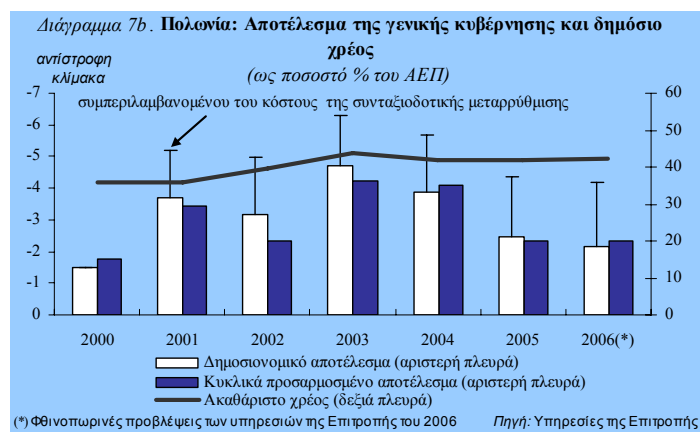
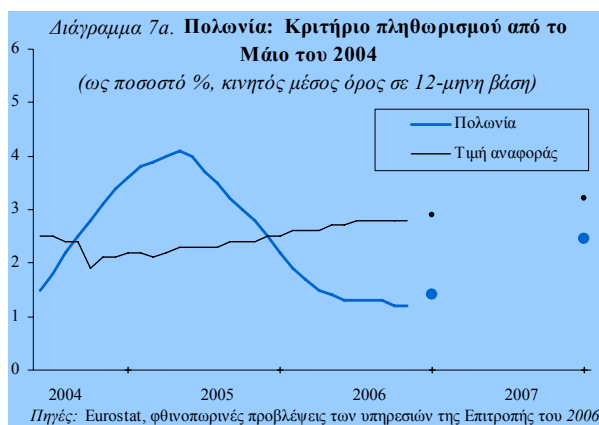
Το 2004 και 2006 τροποποιήθηκε ο νόμος σχετικά με την εθνική τράπεζα της Πολωνίας, αλλά δεν κατέστη δυνατό να επιλυθούν τα προβλήματα συμβατότητας που είχαν εντοπιστεί στην έκθεση σύγκλισης του 2004. Επιπλέον, εξακολουθούν να υπάρχουν προβλήματα συμβατότητας όσον αφορά την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα.

Όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ και την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα, η νομοθεσία της Πολωνίας (και ιδίως ο νόμος για την εθνική τράπεζα της Πολωνίας, το σύνταγμα της Πολωνίας και ο νόμος για το ταμείο τραπεζικών εγγυήσεων) δεν συμβιβάζεται πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Μετά τα υψηλά και ευμετάβλητα ποσοστά πληθωρισμού που χαρακτήριζαν τη δεκαετία του 1990, ο πληθωρισμός της Πολωνίας, όπως μετρείται με τον ΕνΔΤΚ, αποκλιμακώθηκε

σημαντικά και περιορίστηκε σε πολύ χαμηλό επίπεδο που δεν ξεπερνούσε το 2,1% κατά μέσο όρο στην περίοδο 2002-2005. Οι διαρθρωτικές πληθωριστικές πιέσεις ήταν συγκρατημένες κατά τα τελευταία έτη. Η υποτονική κατάσταση της αγοράς εργασίας είχε ως αποτέλεσμα τη συγκράτηση της αύξησης των μισθών, παρόλο που οι κυκλικές συνθήκες παρουσίασαν σταδιακή βελτίωση το 2005-2006. Η αύξηση των τιμών των εισαγωγών παρουσίασε αισθητή επιβράδυνση από το 2004, κυρίως χάρη στην ανατίμηση της ονομαστικής σταθμισμένης ισοτιμίας του ζλότι. Ωστόσο, ο πληθωρισμός στην Πολωνία παρουσίασε σχετική μεταβλητότητα, ιδίως λόγω των αποτελεσμάτων της προσχώρησης στην ΕΕ και των αυξομειώσεων των τιμών τροφίμων και εισαγωγών. Αναμένεται μικρή άνοδος του πληθωρισμού από το σημερινό χαμηλό επίπεδο του λόγω της βελτίωσης των κυκλικών συνθηκών και των προγραμματιζόμενων αυξήσεων των έμμεσων φόρων κατά τη διάρκεια του 2007-2008. Η διατήρηση ενός ικανοποιητικού επιπέδου πληθωρισμού σε μεσοπρόθεσμη βάση θα εξαρτηθεί από την ικανότητα διατήρησης μιας συνεκτικής σχέσης μεταξύ της αύξησης των μισθών και της βελτίωσης της παραγωγικότητας, δεδομένου ότι η αναμενόμενη μείωση της ανεργίας θα μπορούσε να οδηγήσει σε αύξηση των μισθολογικών πιέσεων. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού στην Πολωνία ήταν ίσο ή χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς από τον Νοέμβριο του 2005. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στην Πολωνία κατά τη διάρκεια του δωδεκάμηνου έως τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 1,2%, δηλαδή χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς του 2,8% και θεωρείται πιθανό να παραμείνει χαμηλότερο από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Πολωνία ικανοποιεί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η Πολωνία αποτελεί αυτή τη στιγμή αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου περί ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2004)¹⁷. Το Συμβούλιο συνέστησε στην Πολωνία να μειώσει το έλλειμμα σε επίπεδο χαμηλότερο του 3% του

ΑΕΠ μέχρι το 2007 κατά τρόπο αξιόπιστο και διατηρήσιμο. Στις 28 Νοεμβρίου 2006, το Συμβούλιο αποφάσισε ότι η Πολωνία δεν είχε λάβει επαρκή μέτρα για να ανταποκριθεί στις συστάσεις που της είχε απευθύνει τον Ιούλιο του 2004. Το αποτέλεσμα της γενικής κυβέρνησης ήταν αρνητικό κατά τη διάρκεια της περιόδου 2000-2005, και το έλλειμμα έφθασε σε 3,2% του ΑΕΠ κατά μέσο όρο. Το έλλειμμα επιδεινώθηκε το 2001 και εκ νέου το 2003, όταν κορυφώθηκε ο δείκτης των δαπανών προς το ΑΕΠ. Κατά τη διάρκεια της περιόδου 2004-2005, το έλλειμμα υποχώρησε, ιδίως χάρη στις μεταρρυθμίσεις όσον αφορά το φόρο εισοδήματος, το πάγωμα της τιμαριθμικής προσαρμογής των κοινωνικών μεταβιβάσεων, τις χαμηλότερες σε σχέση με τις αναμενόμενες δημόσιες επενδύσεις και σε ορισμένες μεταβολές στη μεθοδολογία λογιστικής καταχώρισης. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης διαμορφώθηκε σε 2,5% του ΑΕΠ το 2005. Εάν δεν συνυπολογιστεί στο δημόσιο τομέα το υποχρεωτικό κεφαλαιοποιητικό συνταξιοδοτικό σύστημα, τότε το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα έφθανε συνολικά σε 4,4% του ΑΕΠ¹⁸ ¹⁹. Ο δείκτης χρέους της γενικής κυβέρνησης αυξήθηκε κατά περίπου 6 εκατοστιαίες μονάδες κατά τη διάρκεια της περιόδου από το 2000 έως το 2005. Το δημόσιο χρέος έφθασε σε 42% του ΑΕΠ, ενώ το αντίστοιχο ποσοστό αν δεν συμπεριληφθεί το υποχρεωτικό κεφαλαιοποιητικό συνταξιοδοτικό σύστημα θα ήταν 47,3% του ΑΕΠ. Η Πολωνία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής θέσης.

Το πολωνικό ζλότι δε συμμετέχει στο ΜΣΙ ΙΙ. Από τότε που εγκαταλείφθηκε το σύστημα διολισθαίνουσας ισοτιμίας του ζλότι το 2000, η Πολωνία εφαρμόζει ένα καθεστώς με τη θέσπιση ενός στόχου για τον πληθωρισμό σε συνδυασμό με κυμαινόμενη συναλλαγματική ισοτιμία. Η συναλλαγματική ισοτιμία του ζλότι παρουσίασε ευρείες διακυμάνσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών. Το νόμισμα σημείωσε σημαντική ανατίμηση στην περίοδο 2000-2001, αλλά πραγματοποιήθηκε σημαντική διόρθωση στις αρχές του 2004. Κατά τη διάρκεια των δύο ετών πριν από την παρούσα αξιολόγηση, δηλαδή από το Νοέμβριο του 2004 έως τον Οκτώβριο του 2006, το ζλότι ανατιμήθηκε έναντι του ευρώ κατά περίπου 8,5%. Η Πολωνία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής σταθερότητας.

Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στην Πολωνία κατά το έτος μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 5,2%, δηλαδή χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στην Πολωνία ήταν ίσα ή χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς από τον Αύγουστο του 2005. Τα μακροπρόθεσμα επιτόκια της Πολωνίας παρουσίασαν αυξομειώσεις κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών αντανakλώντας ιδίως τις μεταβολές που παρουσιάστηκαν όσον αφορά τις προοπτικές εξέλιξης του πληθωρισμού και τον προσανατολισμό της δημοσιονομικής πολιτικής καθώς και τις μεταβολές του κλίματος των αγορών που είχε επιπτώσεις στις σχετικές προσυζητήσεις κινδύνου χώρας. Η μακροπρόθεσμη απόκλιση έναντι της ζώνης του ευρώ παρουσίασε αισθητή μείωση σε σύγκριση με τις αρχές του 2000. Οι αποκλίσεις

¹⁸ Η Πολωνία έκανε χρήση της μεταβατικής περιόδου για την εφαρμογή της απόφασης της Eurostat της 2ας Μαρτίου 2004 για την ταξινόμηση των κεφαλαιοποιητικών συνταξιοδοτικών συστημάτων. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, η οποία θα λήξει κατά την πρώτη δημοσιονομική κοινοποίηση του 2007, η Πολωνία μπορεί να καταχωρεί τα έσοδα και τις δαπάνες των κεφαλαιοποιητικών συνταξιοδοτικών συστημάτων στο δημόσιο τομέα, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση μικρότερου ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης.

¹⁹ Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα φθάσει σε 2,2% του ΑΕΠ (το αντίστοιχο ποσοστό αν δεν συμπεριληφθεί το υποχρεωτικό κεφαλαιοποιητικό συνταξιοδοτικό σύστημα θα είναι 4,2% του ΑΕΠ).

περιορίστηκαν σε περίπου 100 μονάδες βάσης την άνοιξη του 2006, αλλά αυξήθηκαν και πάλι πάνω από 150 μονάδες βάσης κατά το θέρος. Η Πολωνία ικανοποιεί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η πολωνική οικονομία εμφανίζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με εκείνη της ΕΕ. Ειδικότερα, οι εμπορικές σχέσεις και οι σχέσεις όσον αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις με άλλα κράτη μέλη παρουσιάζουν αύξηση και η ολοκλήρωση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα με τον ευρύτερο τομέα της ΕΕ σημείωσε σημαντική πρόοδο, ιδίως λόγω του υψηλού ποσοστού της συμμετοχής ξένων κεφαλαίων σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της Πολωνίας παρουσίασε προσωρινή αύξηση και διαμορφώθηκε σε ποσοστό ελαφρά υψηλότερο του 4% του ΑΕΠ το 2004, κυρίως λόγω της διεύρυνσης του ελλείμματος του ισοζυγίου εισοδημάτων, το οποίο αρχικά αντανakλούσε τα σημαντικά κέρδη από τις άμεσες ξένες επενδύσεις, αλλά μειώθηκε σε 1,7% του ΑΕΠ το 2005. Οι εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων, παρόλο που το επίπεδό τους είναι χαμηλό σε σύγκριση με τα άλλα νέα κράτη μέλη, ήταν επαρκείς για τη χρηματοδότηση των ελλειμμάτων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών κατά τα προηγούμενα έτη.

Λαμβάνοντας υπόψη την αξιολόγηση αυτή η Επιτροπή συμπεραίνει ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Πολωνίας ως "κράτους μέλους με παρέκκλιση".

2.8. Σλοβακία

Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Σλοβακία ικανοποιούσε ένα από τα κριτήρια σύγκλισης (για τα μακροπρόθεσμα επιτόκια). Η εκτίμηση σχετικά με τη νομοθετική σύγκλιση κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η νομοθεσία της Σλοβακίας δεν ήταν πλήρως συμβιβάσιμη με το άρθρο 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Ο νόμος για την εθνική τράπεζα της Σλοβακίας τροποποιήθηκε το 2004 και 2005, χωρίς όμως να επιλυθούν τα προβλήματα συμβατότητας που είχαν επισημανθεί στην έκθεση σύγκλισης του 2004. Επιπλέον, υπάρχει πρόβλημα συμβατότητας όσον αφορά την τήρηση της απαγόρευσης της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα.

Όσον αφορά την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ καθώς και την απαγόρευση της χρηματοδότησης με νομισματικά μέσα, η νομοθεσία της Σλοβακίας (και ιδίως ο νόμος που διέπει την εθνική τράπεζα της Σλοβακίας και ο νόμος για την προστασία των τραπεζικών καταθέσεων) δεν συμβιβάζεται πλήρως με το άρθρο 109 της συνθήκης ΕΚ και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

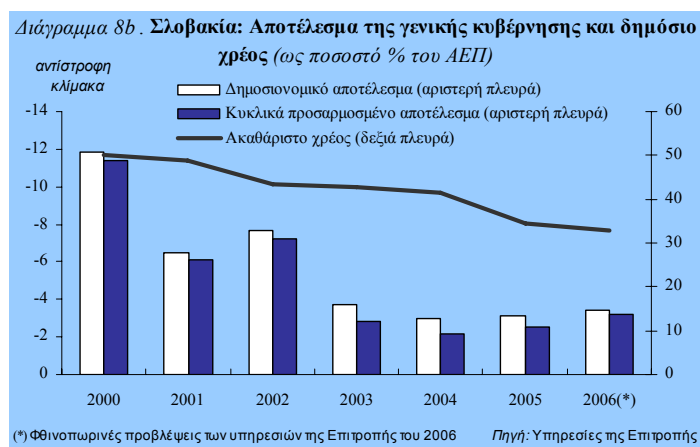
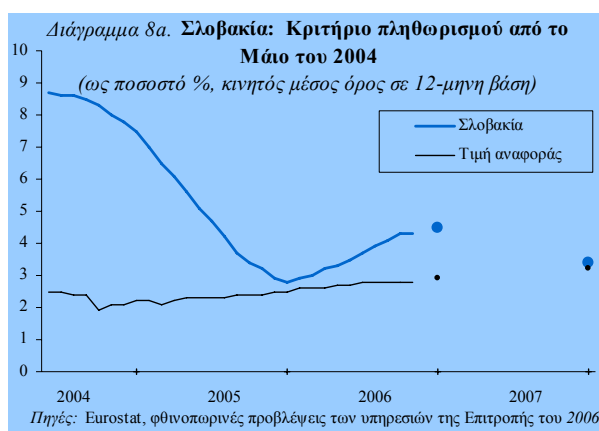
Κατά τα πρόσφατα έτη, το ποσοστό πληθωρισμού της Σλοβακίας, όπως μετρείται με τον ΕνΔΤΚ χαρακτηρίστηκε από αστάθεια και διαμορφώθηκε ενίοτε σε υψηλά επίπεδα λόγω της επίπτωσης εξωτερικών παραγόντων και των προσαρμογών στις διοικητικά καθοριζόμενες τιμές και στους έμμεσους φόρους. Η τάση ανατίμησης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κορόνας την περίοδο 2002-2005, συνέβαλε στη συγκράτηση του πληθωρισμού. Μετά από προσαρμογή για να ληφθούν υπόψη οι

επιπτώσεις της αύξησης των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών, οι εξελίξεις όσον αφορά το διαρθρωτικό πληθωρισμό ήταν συνολικά σχετικά ευνοϊκές. Πιο πρόσφατα, οι πιέσεις που ασκήθηκαν από την εγχώρια ζήτηση και οι τιμές των ενεργειακών προϊόντων συνέβαλαν σε επιτάχυνση του ποσοστού πληθωρισμού από 2,8% κατά μέσο όρο το 2005 σε περίπου 5% το θέρος του 2006. Το ποσοστό πληθωρισμού αναμένεται να υποχωρήσει το 2007 και το 2008, κυρίως λόγω των χαμηλότερων αυξήσεων των διοικητικά καθοριζόμενων τιμών, ενώ η ισχυρή ζήτηση και οι μισθολογικές αυξήσεις αναμένεται να ασκήσουν κάποιες ανοδικές πιέσεις στον πληθωρισμό. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού στη Σλοβακία ήταν υψηλότερο από την τιμή αναφοράς από τότε που η χώρα προσχώρησε στην ΕΕ. Το μέσο ποσοστό πληθωρισμού στη Σλοβακία κατά τη διάρκεια του δωδεκάμηνου μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 4,3%, δηλαδή υψηλότερο από την τιμή αναφοράς του 2,8%, και αναμένεται να διατηρηθεί σε επίπεδα υψηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Σλοβακία δεν πληροί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η Σλοβακία αποτελεί τη στιγμή αυτή αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου περί ύπαρξης υπερβολικού ελλείμματος (απόφαση του Συμβουλίου της 5^{ης} Ιουλίου 2004).²⁰ Το Συμβούλιο συνέστησε στη Σλοβακία να λάβει μέτρα σε μεσοπρόθεσμο πλαίσιο έτσι ώστε το έλλειμμα να μειωθεί σε επίπεδο χαμηλότερο του 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2007 κατά τρόπο αξιόπιστο και διατηρήσιμο.

Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης της Σλοβακίας έφθασε ποσοστά που κυμαίνονταν γύρω στο 7% του ΑΕΠ στην αρχή της δεκαετίας, αλλά παρουσίασε αισθητή μείωση από το 2002. Τόσο ο δείκτης εσόδων όσο και ο δείκτης δαπανών μειώθηκαν, και μάλιστα ο δείκτης δαπανών με ταχύτερο ρυθμό. Το χρέος της γενικής κυβέρνησης παρουσίασε αισθητή υποχώρηση από το 2000, όταν έφθανε περίπου σε 50% του ΑΕΠ. Το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης ήταν 3,1% του ΑΕΠ το 2005, ενώ το δημόσιο χρέος διαμορφώθηκε σε 34,5% του ΑΕΠ.²¹ Η Σλοβακία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Η κορώνα της Σλοβακίας συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ από τις 28 Νοεμβρίου 2005, δηλαδή επί 12 μήνες κατά το χρόνο έκδοσης της παρούσας έκθεσης. Πριν από την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ, η Σλοβακία εφάρμοζε ένα

²⁰

²¹

2005/182/EK, ΕΕ L 62 της 9.3.2005, σ.16-17.

Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης θα φθάσει σε 3,4% του ΑΕΠ.

καθεστώς ελεγχόμενων διακυμάνσεων της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Κατά την περίοδο της εκτίμησης που δεν καλύπτεται από τη συμμετοχή στον ΜΣΙ ΙΙ, η κορώνα αρχικά ανατιμήςθηκε μετρίως έναντι του ευρώ και στη συνέχεια παρέμεινε κοντά στη μελλοντική κεντρική ισοτιμία. Μετά την είσοδο στον ΜΣΙ ΙΙ, η συναλλαγματική ισοτιμία της κορώνας ήταν υψηλότερη από την κεντρική ισοτιμία, εκτός από ένα περιορισμένο χρονικό διάστημα το θέρος του 2006 όταν η αβεβαιότητα μετά τις εκλογές σχετικά με την ημερομηνία υιοθέτησης του ευρώ και οι δημοσιονομικές αβεβαιότητες σε συνδυασμό με τις μεγαλύτερες πιέσεις στα νομίσματα της κεντρικής Ευρώπης, οδήγησαν σε σημαντικές πτωτικές πιέσεις οι οποίες αντιμετωπίστηκαν με μέτρα εκ μέρους της κεντρικής τράπεζας. Η κορώνα ακολουθεί μια σαφή πορεία ανατίμησης, η οποία οδήγησε τη διαμόρφωση της τιμής της σε ποσοστό 5,5% πάνω από την κεντρική ισοτιμία στο τέλος της περιόδου που καλύπτει η παρούσα εκτίμηση. Η Σλοβακία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της συναλλαγματικής σταθερότητας.

Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Σλοβακία κατά το έτος μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 4,3% δηλαδή χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Σλοβακία ήταν χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς από την προσχώρηση της χώρας στην ΕΕ. Η απόκλιση έναντι των μακροπρόθεσμων ομολόγων αναφοράς της ζώνης του ευρώ παρουσιάζει αισθητή μείωση από την υιοθέτηση του προγράμματος μεταρρυθμίσεων της κυβέρνησης το 2002 και κατέστη αρνητική επί αρκετούς μήνες το 2005, για να καταστεί και πάλι θετική το 2006 μετά την αύξηση του πληθωρισμού και τις μετέπειτα αυξήσεις των βασικών επιτοκίων. Η Σλοβακία ικανοποιεί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

Εξετάστηκαν επίσης πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και οι εξελίξεις του ισοζυγίου πληρωμών. Η οικονομία της Σλοβακίας παρουσιάζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με την ΕΕ. Ειδικότερα, υπάρχουν εκτεταμένες σχέσεις στον τομέα του εμπορίου και των άμεσων ξένων επενδύσεων με τα άλλα κράτη μέλη και η ολοκλήρωση του εγχώριου χρηματοπιστωτικού τομέα με τον ευρύτερο τομέα της ΕΕ έχει παρουσιάσει σημαντική πρόοδο, κυρίως μέσω της σημαντικής συμμετοχής ξένων κεφαλαίων σε ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς. Το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών της Σλοβακίας παρουσίασε μεγάλη μεταβλητότητα κατά τα πρόσφατα έτη αντανακλώντας τις αυξομειώσεις όσον αφορά τις επιδόσεις των εξαγωγών λόγω της νέας παραγωγικής ικανότητας που δημιουργήθηκε χάρη στις άμεσες ξένες επενδύσεις, ιδίως στον τομέα των αυτοκινήτων. Μετά από αισθητή βελτίωση το 2003, το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών διευρύνθηκε σε 8,6% του ΑΕΠ το 2005. Η επιδείνωση της εξωτερικής θέσης της Σλοβακίας κατά τα τελευταία έτη οφειλόταν στην δυναμική ιδιωτική κατανάλωση και την αύξηση των εισαγωγών που συνδέονταν με τις άμεσες ξένες επενδύσεις. Η σημαντική νέα παραγωγική ικανότητα εξαγωγικού προσανατολισμού αναμένεται να τονώσει τις εξαγωγές κατά τα προσεχή έτη. Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών χρηματοδοτήθηκε κατά κύριο λόγο από τις εκτεταμένες καθαρές εισροές άμεσων ξένων επενδύσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Σλοβακίας "ως κράτους μέλους με παρέκκλιση".

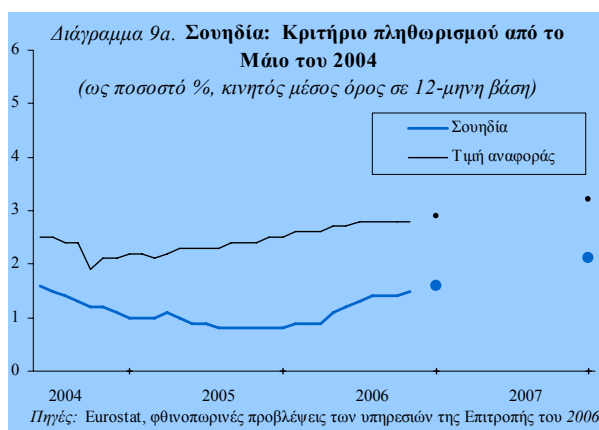
2.9. Σουηδία

Στην έκθεση σύγκλισης του 2004, η Επιτροπή είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι η Σουηδία ικανοποιούσε τρία από τα κριτήρια σύγκλισης (για τη σταθερότητα των τιμών, τη δημοσιονομική θέση και τη σύγκλιση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων). Η αξιολόγηση της νομοθετικής σύγκλισης κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η νομοθεσία της Σουηδίας δεν ήταν πλήρως συμβιβάσιμη με τα άρθρα 109 και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Ο νόμος Riksbank τροποποιήθηκε το 2004 και 2006, χωρίς όμως να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα συμβατότητας που είχαν επισημανθεί στην έκθεση σύγκλισης του 2004. Επιπλέον, εντοπίστηκαν προβλήματα συμβατότητας στον νόμο για την πολιτική της συναλλαγματικής ισοτιμίας.

Όσον αφορά την χρηματοδοτική ανεξαρτησία της κεντρικής τράπεζας καθώς και την ενσωμάτωση της κεντρικής τράπεζας στο ΕΣΚΤ κατά το χρόνο υιοθέτησης του ευρώ, η νομοθεσία της Σουηδίας και ιδίως ο νόμος σχετικά για τη Sveriges Riksbank, το σύνταγμα της χώρας και ο νόμος για την πολιτική της συναλλαγματικής ισοτιμίας, δεν συμβιβάζονται πλήρως με τα άρθρα 108 και 109 της συνθήκης και το καταστατικό του ΕΣΚΤ/της ΕΚΤ.

Ο πληθωρισμός της Σουηδίας, όπως μετρείται με τον ΕνΔΤΚ, ήταν γένει χαμηλότερος του 2% κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών, με εξαίρεση ορισμένες περιόδους το 2001 και 2003, όταν οι αυξήσεις στην τιμή του ηλεκτρισμού συνέβαλαν στη διαμόρφωση υψηλότερου επίσημου ποσοστού πληθωρισμού. Βασικός μοχλός της σχετικά δυναμικής οικονομικής ανάπτυξης

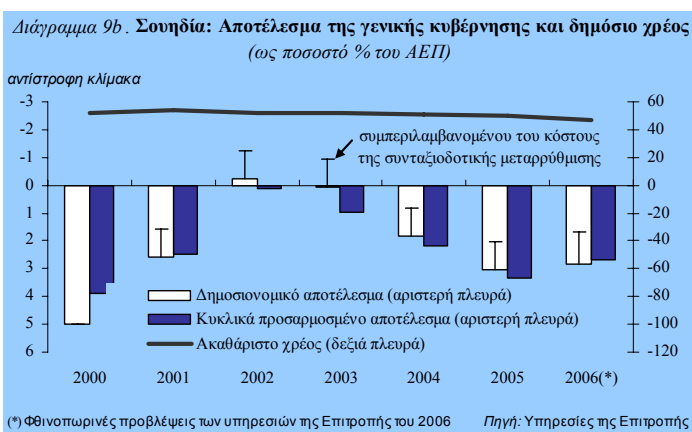
ήταν η σημαντική βελτίωση της παραγωγικότητας που αντισταθμίστηκε σε μεγάλο βαθμό από τις επιπτώσεις της αύξησης των μισθών στο κόστος εργασίας ανά μονάδα προϊόντος. Το αποτέλεσμα της σταδιακής ενίσχυσης της συναλλαγματικής ισοτιμίας της κορώνας από το 2002 έως το 2004 και της αποπληθωριστικής επίδρασης του διεθνούς ανταγωνισμού και της παγκοσμιοποίησης στις τιμές των εισαγόμενων μεταποιημένων προϊόντων, συνέβαλαν επίσης στη διαμόρφωση χαμηλού ποσοστού πληθωρισμού. Η ισχυρή αύξηση της ζήτησης και η βελτίωση των συνθηκών στην αγορά εργασίας αναμένεται να ασκήσουν κάποιες περιορισμένες ανοδικές πιέσεις στον πληθωρισμό. Ωστόσο, οι μεσοπρόθεσμες προοπτικές για το ποσοστό πληθωρισμού παραμένουν ευνοϊκές λαμβάνοντας υπόψη τις θετικές συνιστώσες από πλευράς προσφοράς και τις βάσιμες προσδοκίες για την εξέλιξη του πληθωρισμού. Το μέσο δωδεκάμηνο ποσοστό πληθωρισμού στη Σουηδία διατηρήθηκε σε επίπεδα χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά τα πρόσφατα έτη. Ο μέσος πληθωρισμός στη Σουηδία κατά τη διάρκεια του δωδεκάμηνου έως τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 1,5%, δηλαδή χαμηλότερος από την τιμή αναφοράς του 2,8% και είναι πιθανό να διατηρηθεί σε επίπεδα χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά τους προσεχείς μήνες. Η Σουηδία ικανοποιεί το κριτήριο της σταθερότητας των τιμών.

Η Σουηδία δεν αποτελεί αντικείμενο απόφασης του Συμβουλίου περί υπερβολικού ελλείμματος. Κατά τη διάρκεια της περιόδου από το 2000-2005 η Σουηδία κατέγραψε πλεόνασμα που έφθασε κατά μέσο όρο σε 2% του ΑΕΠ. Αυτό το υψηλό μέσο πλεόνασμα αποτελεί απόρροια των κανόνων που διέπουν το δημοσιονομικό πλαίσιο της Σουηδίας. Το 2005, το πλεόνασμα έφθασε σε 3% του ΑΕΠ. Αν δεν συμπεριληφθεί στο δημόσιο τομέα το υποχρεωτικό κεφαλαιοποιητικό συνταξιοδοτικό σύστημα, το πλεόνασμα της δημόσιας κυβέρνησης θα έφθανε σε 2% του ΑΕΠ^{22,23}. Το δημόσιο χρέος ήταν 50,4% του ΑΕΠ το 2005· αν δεν συμπεριληφθεί το υποχρεωτικό κεφαλαιοποιητικό συνταξιοδοτικό σύστημα, το αντίστοιχο ποσό θα ήταν 50,9% του ΑΕΠ. Η Σουηδία ικανοποιεί το κριτήριο της δημοσιονομικής κατάστασης.

Η σουηδική κορώνα δεν συμμετέχει στον ΜΣΙ ΙΙ. Η Σουηδία εφαρμόζει ένα σύστημα στο πλαίσιο του οποίου τίθεται ένας στόχος για τον πληθωρισμό σε συνδυασμό με κυμαινόμενη συναλλαγματική ισοτιμία. Εκτός από μία ταχεία υποτίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας αμέσως μετά την

εγκατάλειψη του συστήματος σταθερών συναλλαγματικών ισοτιμιών το 1992, η συναλλαγματική ισοτιμία κορώνας/ευρώ κινήθηκε ως επί το πλείστον εντός ενός στενού περιθωρίου διακύμανσης έναντι του γερμανικού μάρκου και στη συνέχεια του ευρώ. Τον Νοέμβριο του 2004 έως τον Οκτώβριο του 2006, η κορώνα υποτιμήθηκε έναντι του ευρώ κατά ποσοστό ελαφρά χαμηλότερο του 3%. Η Σουηδία δεν ικανοποιεί το κριτήριο της νομισματικής σταθερότητας.

Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Σουηδία κατά το έτος μέχρι τον Οκτώβριο του 2006 ήταν 3,7% δηλαδή χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς του 6,2%. Τα μέσα μακροπρόθεσμα επιτόκια στη Σουηδία διατηρήθηκαν σταθερά σε επίπεδα χαμηλότερα από την τιμή αναφοράς κατά τα τελευταία έτη. Η απόκλιση των μακροπρόθεσμων επιτοκίων έναντι της ζώνης του ευρώ σημείωσε αισθητή πτώση από το 2003, από περίπου 50 μονάδες βάσης σε λιγότερες από 10 μονάδες βάσης τη στιγμή αυτή, πράγμα που αντανακλά μεταξύ άλλων μια αρνητική διαφορά του βασικού επιτοκίου έναντι της ζώνης του ευρώ. Η Σουηδία ικανοποιεί το κριτήριο της σύγκλισης των μακροπρόθεσμων επιτοκίων.

22

Η Σουηδία έκανε χρήση της μεταβατικής περιόδου για την εφαρμογή της απόφασης της Eurostat της 2ας Μαρτίου 2004 για την ταξινόμηση των κεφαλαιοποιητικών συνταξιοδοτικών συστημάτων. Κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, η οποία θα λήξει κατά την πρώτη δημοσιονομική κοινοποίηση του 2007, η Σουηδία μπορεί να καταχωρεί τα έσοδα και τις δαπάνες των κεφαλαιοποιητικών συνταξιοδοτικών συστημάτων στο δημόσιο τομέα, πράγμα που έχει ως αποτέλεσμα την εμφάνιση ενός μικρότερου ελλείμματος της γενικής κυβέρνησης.

23

Για το 2006, σύμφωνα με τις φθινοπωρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής, το πλεόνασμα της γενικής κυβέρνησης θα ανέλθει σε 2,8% του ΑΕΠ (αν δεν συμπεριληφθεί το υποχρεωτικό κεφαλαιοποιητικό συνταξιοδοτικό σύστημα το πλεόνασμα θα είναι 1,7% του ΑΕΠ).

Εξετάστηκαν πρόσθετοι παράγοντες, όπως η ολοκλήρωση της αγοράς προϊόντων και της χρηματοπιστωτικής αγοράς και η εξέλιξη του ισοζυγίου πληρωμών. Η σουηδική οικονομία παρουσιάζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με την οικονομία της ΕΕ. Ειδικότερα, οι εμπορικές σχέσεις με τα άλλα κράτη μέλη παρουσιάζουν αύξηση και ο εγχώριος χρηματοπιστωτικός τομέας εμφανίζει υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης με τον ευρύτερο τομέα της ΕΕ, κυρίως μέσω της σουηδικής ιδιοκτησίας ενδιάμεσων χρηματοπιστωτικών οργανισμών στην περιοχή των Βορείων χωρών/των χωρών της Βαλτικής και τη συγχώνευση του σουηδικού χρηματιστηρίου με τον όμιλο χρηματιστηρίων OMX των Βορείων χωρών. Η Σουηδία έχει πλεόνασμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ύψους περίπου 6-7% του ΑΕΠ επί αρκετά έτη λόγω των υψηλών επιδόσεων στον τομέα των εξαγωγών. Τα ελλείμματα του ισοζυγίου χρηματοοικονομικών συναλλαγών οφείλονται σε μεγάλο βαθμό στις καθαρές εκροές άμεσων ξένων επενδύσεων.

Λαμβάνοντας υπόψη την ανωτέρω αξιολόγηση, η Επιτροπή καταλήγει στο συμπέρασμα ότι δεν θα πρέπει να μεταβληθεί το καθεστώς της Σουηδίας "ως κράτους μέλους με παρέκκλιση".